

№ 8 (95)
20 ИЮЛИ СОЛИ 2017

Оғози нашр 18 декабри соли 2009

ҲОММИ ОМЎЗҶОР

НАШРИЯИ КУМИТАИ ИТТИФОҚИ КАСАБАИ КОРМАНДОНИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ТАНЗИМ-ҲИМОЯТГАРИ МАНФИАТҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДИ

СУХАНРОНИИ АСОСГУЗОРИ СУЛҲУ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ-ПЕШВОИ МИЛЛАТ, ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН,
МУҲТАРАМ ЭМОМАӢ РАҲМОН ДАР МУЛОҚОТ БА МУНОСИБАТИ 10-СОЛАГИИ ҚАБУЛИ ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН «ДАР БОРАИ ТАНЗИМИ АНЪАНА ВА ЧАШНУ МАРОСИМҲО ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН»

11.07.2017, шаҳри Душанбе

Ҳамватанони азиз!
Ҳозирини гиromӣ!

Мардуми бостониву тамад-
дунсози тоҷик ойину анъана ва
маросиму чашнҳои қадимае до-
ранд, ки қисми зиёдашон дар
тӯли таърих ҷойгоҳ ва арзиши
худо гум накарда, ҳамчун ме-
роси гаронбаҳои маънавий то ба
замони мо расидаанд.

Соқинони ин сарзамини
фарҳангдӯсту адабпарвар маро-
симу ойинҳои танҳо на танҳо
ҳифз кардаву гиromӣ доштаанд,
балки дар марҳалаҳои гуногу-
ни ҳаёти худ ба онҳо мазмуни
нав ва сифатҳои башардӯстона
зам намуда, бехтаринашонро то
даврони мо ба мерос гузошта-
анд, ки нигоҳдориву арҷгузорӣ
ба ин ганҷинаи бебаҳо вазифаи
ҳар як фарди соҳибватан мебо-
шад.

Баъди ба даст овардани
истиклолият ва озодӣ халқи
мо химояи ин мероси милли-
ро яке аз вазифаҳои муҳими
худ эътироф карда, ба фарҳан-
ги миллий, суннату анъанаҳо ва
чашну ойинҳои мардумӣ умри
дубора бахшид.

Дар ин замина, мо истиқло-
лияти давлатиро ҳамчун рамзи
озодиву соҳибхотӣ ки-
шварамон ба муқаддасарин
чашни сиёсату фарҳангӣ ва
тантанаи давлатдорӣ милли-
амон таъдил додем.

Ҳамзамон бо ин, як сил-
сила чашнҳои бостонӣ, аз
қабилҳои Наврӯз, Меҳрон ва
Садаро эҳё намуда, идҳои Ра-
мазону Курбонро расман ба
фазаи фарҳангии мамлакат
ворид намудем, таҷлили идҳои
соҳавӣ ва касбиро дар доираи
қонунгузорӣ ба роҳ монда, дар
кишвар низомии ягонаи гузаро-
нидани чашну идҳои милливу
диниро ба расмият даровар-
дем.

Бо мақсади таъмин намуда-
ни нуфузи бештари суннатҳои
фарҳангиву арзишҳои мар-
думӣ ва боз ҳам устувор гар-
донидани пояҳои давлатдорӣ
миллӣ бо ташаббуси Прези-
денти мамлакат дах сол пеш
Қонун «Дар бораи танзими
анъана ва чашну маросимҳо
дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»
қабул гардид, ки ин санад дар
самти ба низому тартиб даро-

вардани маросиму чашнҳои
милливу динӣ нақши барҷаста
гузошт.

Дар суҳанронии худ 24 май
соли 2007 қонуни зикршударо
ба сифати нахустин қонуни
миллии танзимкунандаи маро-
симу анъанаҳои миллий му-
аррифӣ намуда, таъкид карда
будем, ки “мо имрӯз барои та-
моман аз байн бурдан ё барҳам
додани расму ойинҳои халқӣ
ва маросимҳои динӣ чамъ нао-
мадаем, балки мақсади асоси-
амон ин аст, ки дар баробари
муайян кардани меъёрҳои бар-
гузорӣ онҳо ба раҳиҳои марду-
ми кишвар аз банди худнамоӣ
ва таассубу хурофотпарастӣ
оғози неқ бахшем”.

Яке аз сабабҳои қабули қо-
нуни мазкур аз он иборат буд,
ки бо пайдо шудани равияҳои
мазҳабии дорои хусусияти
ифротӣ ва вусъат гирифтани
тарғиботи зарарнок тавассути
баъзе шабакаҳои интернет дар
кишвар зухуроти бегонапара-
стиву тақлид ва ҳатто ба забону
фарҳанг, бахусус, расму ойи-
нҳои миллий ва ҳатто тарзи ли-
боспӯшии мардуми мо, аз ҷумла
зانون торафт қувват гирифта,
таассубу зиёдаравӣ хангоми
баргузорӣ як қатор маросиму
маъракаҳо ба ҳукми анъана да-
ромада буд.

Бо таъсири чунин раванд дар
минтақаҳои гуногуни кишвар
маъракаҳои сохтаву бофтаи ба

фарҳангу мазҳаби мо бегона
зиндагии табақаҳои камбизоат-
ро, ки бе ин ҳам мушкилиҳои
зиёд доштанд, вазнинтар гардо-
ниданд.

Чунин вазъ моро водор сохт,
ки аз ташаббуси қонунгузорӣ
худ истифода намуда, қонунро,
ки ба бехтар шудани сатҳу
сифати зиндагии аҳолии ки-
швар мусоидат намояд, таҳия
ва пешниҳод кунем.

Имрӯз бо қаноатмандӣ
метавон гуфт, ки қабули қо-
нун ҳамчун яке аз иқдомоти
муҳимтарин дар самти ҳифзи
анъанаҳои мардумӣ боиси ҳал-
ли бисёр мушкилоти ҳаётан
муҳими ахли ҷомеа гардида,
чашну маъракаҳо ва расму ойи-
нҳоро дар кишвар ба низом
даровард.

Қонунгузорӣ муосири ки-
швар бо қабули чунин як қону-
ни аз лиҳози мазмун миллий ва
аз нигоҳи моҳият демокративу
дунявӣ дар ҷодаи ташаққули
низомии ҳуқуқии кишвар, инчу-
нин, дар самти таҳкими пояҳои
давлатдорӣ миллий раванди
тоза пайдо кард.

Дар ин санади меъерии
ҳуқуқӣ, ки дарбаргирандаи ма-
рому мақсад, арзишҳои ахлоқи-
вудинӣ ва таърихиву фарҳангии
мардуми Тоҷикистон мебошад,
тартибу низомии баргузорӣ ак-
сари маъракаҳо ва маросиму
чашнҳои мардумӣ ба инобат ги-
рифта шуданд.

Пос доштани арзишҳои мил-
лӣ ва решаҳои таърихӣ онҳо аз
ҷумлаи муҳимтарин тадбирҳои
ба шумор меравад, ки давлатҳои
соҳибистиклол ба ин васила ме-
тавонанд худро аз пайомадҳои
номатлуб ва таҳдиду хатарҳои
манфии раванди ҷаҳонишавӣ,
аз ҷумла таҳмили унсурҳои
фарҳангу мазҳаби бегона ҳифз
кунанд, яъне амнияти фарҳан-
гӣ ва пешрафти мустақилонаи
хешро таъмин намоянд.

Бо гузашти як даҳсола
маълум шуд, ки қонуни маз-
кур барои ҳифзи арзишҳои
фарҳанги миллий асос гузошт,
суннатҳои диниву мардумиро
ба танзим даровард, анъана ва
маросиму чашнҳои миллиро
мушаххасу дақиқ намуд, пеши
роҳи хурофоту таассуб, худна-
моиву зохирпарастӣ ва исро-
фкориву зиёдаравиро гирифт
ва ба ҷорӣ гардидани низому
тартиботи ягонаи баргузорӣ
ҷорабинҳои милливу мардумӣ
роҳ кушод.

Санади мазкур дар як муд-
дати кӯтоҳи таърихӣ зарурат
ва аҳамияти худро ба ҷомеаи
Тоҷикистон собит сохт ва ба
химояи манфиатҳои иқтисоди-
ву иҷтимоии мардум мусоидат
намуд.

Бовар дорам, ки бо татбиқи
пурраи қонуни мазкур дар оянда
фарқияти байни расму ойи-
нҳои маҳалҳои гуногуни ки-
швар аз байн рафта, анъанаҳои
миллиамон ба шакли низомии
ягона хоҳанд даромад.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд,
ки то қабули қонуни миллий ба
ҳар оилаи тоҷик тақрибан 70
маъракаву маросим, аз ҷумла
10 маросими азодорӣ ва беш
аз 60 маъракаи хурсандӣ рост
меомад, ки на ҳамаи онҳо бо
арзишҳои милливу мазҳабии мо
мутобиқат доштанд.

Қисме аз маросиму маъра-
каҳо бо сабаби серхарҷ буда-
нашон боиси ба вучуд омада-
ни зухуроти манфӣ дар ҷомеа
гардида, ба оилаҳои камбизоат
зарари зиёд мерасониданд ва
боиси исрофкорӣ мешуданд.

Ҳол он ки дар ояти 141-
уми сураи “Анъом”-и Қуръо-
ни карим таъкид шудааст, ки:
“Исроф макунед! Ба дурустӣ,
ки Худо исрофкунандагонро
дӯст намедорад”. Ҳамчунин, ти-

бқи таълимоти мазҳаби ханафӣ
ҳарчу сарфи зиёд нораво буда,
худи Имоми Аъзам низ баргузо-
рии маъракаҳои серхарҷро хуш
надоштааст.

Аммо бо вучуди ояту ха-
дисҳои зиёд ва ишораву
таъкидҳои пири мазҳабамон
баъзе шахсони дарову зохирпа-
раст ва хангоматалабу шуҳрат-
хоҳидаву доништа, маъракаҳои
серхарҷро тарафдорӣ мекар-
данд.

Чунин ҷорабинҳои серо-
дам ва серхарҷ ҳатто ба амни-
яти ҷомеаву давлат, тартиботи
ҷамъиятӣ ва ҳифзи суботи ҷо-
меа ҳалал ворид карда, боиси
ба вучуд омадани норизоият миё-
ни кишрҳои мухталифи кишвар
мегардиданд.

Бо қабули қонуни мазкур
ҳодисаҳои бетартибӣ дар тӯйҳо,
то ҳадди содир шудани ҷиноятҳои
вазнини авбошӣ ва одамқушӣ,
вайрон гардидани қоидаҳои ҳа-
ракат дар роҳҳо ва садамаҳои
нақлиётӣ хангоми ҳаракати мо-
шинҳои арӯсу домод асосан аз
байн рафтанд.

Ин дар навбати худ ниғоро-
нии ҷомеа, пеш аз ҳама, ташви-
ши падару модаронро хеле кам
намуд.

Бо қабули қонун ва амалӣ
гардидани он мардуми мо бори
дигар итминон ҳосил карданд,
ки урфу одат, расму ойин ва
чашну маъракаҳо, ки рукҳои
муҳими ҷомеаи шахравандӣ ва
давлати ҳуқуқбунёд мебошанд,
ба танзим даровардан мумкин
аст.

Қобили таъкид аст, ки қа-
були Қонуни Ҷумҳурии Тоҷи-
кистон «Дар бораи танзими
анъана ва чашну маросимҳо»
дар баробари дигар тадбирҳои
андешаидаи Ҳукумати мамла-
кат яке аз омилҳои муҳими
паст кардани сатҳи камбизо-
атӣ гардид.

Хотирнишон месозам, ки
дар давоми солҳои 1992-2007
Ҳукумати мамлакат барои ҳал-
ли масъалаҳои иқтисодӣ ва
мушкилоти мардум бо ҷалби
грантҳо ва қарзҳои хориҷӣ дар
ҳаҷми беш аз 5 миллиард со-
монӣ лоиҳаҳои сармоягузори-
ро амалӣ намуд.

ТАНЗИМ-ҲИМОЯТГАРИ МАНФИЯТҲОИ ИҚТИМОИЮ ИҚТИСОДИ

СУХАНРОНИИ АСОСГУЗОРИ СУЛҲУ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ-ПЕШВОИ МИЛЛАТ, ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН,
МУҲТАРАМ ЭМОМАӢ РАҲМОН ДАР МУЛОҚОТ БА МУНОСИБАТИ 10-СОЛАГИИ ҚАБУЛИ ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН «ДАР БОРАИ ТАНЗИМИ АНЪАНА ВА ҶАШНУ МАРОСИМҲО ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН»

11.07.2017, шаҳри Душанбе

Ҳаҷми қарзи берунаи давлат дар он солҳо аз 40 то 110 фоизи маҷмуи маҳсулоти дохилро ташкил дода, камбизоатӣ 81 фоизи аҳолиро фаро мегирифт.

Баъди қабули қонуни мазкур бо дарёфти сарчашмаҳои маблағгузории дохилӣ, аз ҷумла кам намудани хароҷоти нолозим сатҳи камбизоатӣ дар байни 10 сол аз 53 фоиз то 30 фоиз, яъне 23 фоиз коҳиш дода шуд.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷойи қабули кумаки беруна ҷалби сармояро барои лоиҳаҳои инфрасохторӣ оғоз кард ва таносуби қарзи беруна дар ҳудуди 30 фоизи маҷмуи маҳсулоти дохилӣ қарор гирифт.

Дар натиҷа гузариш аз татбиқи стратегияи паст қардани сатҳи камбизоатӣ ба татбиқи стратегияи баланд бардоштани сатҳи неқӯаҳволӣ имконпазир гардида, ҳоло нақшаи то 50 фоиз расонидани табакаи миёнаи аҳоли амалӣ шуда истодааст.

Тавассути қабули қонун маҷсалаи бақайдгирии кӯдакони навзод низ танзим гардид ва сабти номи кӯдаконе, ки танҳо вақти ба мактаб рафтани ба қайд гирифта мешуданд, ба роҳ монда шуд.

Қонуни мазкур, инчунин, ба афзоиши шумораи оиладоршавӣ мусоидат намуд ва ҳазорҳо ҷавонписарону ҷавондухтарон, ки бо сабабҳои мухталиф, аз ҷумла надоштани шароити молиявӣ, оиладор шуда наметавонистанд, соҳиби бахту саодат гардиданд.

Дар маҷсалаи бақайдгирии ақди никоҳ низ вазъ ба кулӣ тағйир ёфт. То қабули қонун ҳар сол дар кишвар беш аз 57 ҳазор ақди никоҳ ба қайд гирифта мешуд.

Тибқи маълумоти оморӣ, танҳо дар шаш моҳи баъди қабули қонун шумораи ақди никоҳ дар кишвар то 23 ҳазор зиёд гардида, соли 2007 ба 97 ҳазор ва соли 2008 ба 106 ҳазор расид.

Бо вучуди ҷунин тамоюли мусбат, меҳодам оид ба як маҷсалаи ниҳоят муҳим, ки хусусан, солҳои охир боиси нигаронӣ гардидааст, изҳори назар намоём. Ҳар сол аз шумораи умумии ақди никоҳи оилаҳои ба қайд гирифташуда 10 фоизи онҳо, бахусус, оилаҳои ҷавон бекор мешаванд.

Тибқи таҳлилҳо дар ақсари оилаҳо, ки вайрон шудаанд, зану шавҳар дар ягон ҷо таҳсил накарда, касбу ҳунар наомӯхтаанд, падару модаронашон ба онҳо эҳтироми калонсолон, нозуқиҳои муносибати хонаводагӣ, пастиву баландии рӯзгор ва дигар маҷсалаҳои ҳаёти мустиқлониаро ёд наодоанд, ки ин ҳама ба хонавайронӣ оварда, таъсири манфиаш аз ҳама бештар ба ҳуди ҷавонон мерасад.

Аз ин лиҳоз, ба ин маҷсалаи муҳим тавачҷуҳи ҷиддӣ зоҳир намудан, пеши роҳи ҳурофоту зоҳирпарастиро дар ин самт гирифтани ва барои донишомӯзӣ ва касбу ҳунаромӯзӣ фарзандон шароити мусоид фароҳам овардан вазифаи муқаддаси падару модар, давлат, ҷомеа ва оила мебошад.

Илова бар ин, ҷиҳати пешгирии намудани вайроншавии оилаҳо, таъмин қардани солимии оила ва баланд бардоштани маърифати оиладорӣ ва зоратҳои адлия, тандурустӣ ва ҳифзи иқтимоии аҳоли, қумитаҳои оид ба қорҳои дин, танзими анъана ва ҷашну маросимҳо, қор бо занон ва оила, ҷавонон ва варзишро зарур аст, ки ҷорҳои муассир андешанд.

Дӯстони азиз!

Қонуни мазкур, ҳамчунин, боиси болоравии маданияти гузаронидани маърақаҳо ва пайдо шудани омори дақиқи қорабиниҳо гардида, муносибати мардумро ба маросиму маърақаҳо дигаргун сохт.

Масалан, дар даҳ соли амалӣ гардидани қонун беш аз як миллиону қорсад ҳазор маърақа ба қайд гирифта шудааст, ки барои баргузори онҳо ба ҳисоби миёна қоруним миллион сомонӣ харҷ гардида, сарфаи умумӣ аз ҳамаи намуди маърақаву маросимҳо беш аз 18 миллиард сомониро ташкил кардааст.

Яъне ин маблағҳо ба ғоидаи мардум ва афзоиши даромади бучети оилаи онҳо мусоидат намудаанд. Қабули қонун, ҳамчунин, ба кам шудани забҳи қорво мусоидат кард.

Агар то аввали соли 2007 дар кишвар саршумори қорвои калон беш аз 1 миллиону 700 ҳазор сарро ташкил дода бошад, ин нишондиханда моҳи январӣ соли 2017-ум ба 2 миллиону 280 ҳазор сар расидааст, ки нисбат ба соли 2007 қориб 34 фоиз зиёд мебошад.

Саршумори қорвои майда дар ин давра аз 3 миллиону 800 ҳазор қориб ба панҷуним миллион сар расида, 44 фоиз афзудааст.

Дар зарфи даҳ соли амалӣ қонун қориб ду миллиону 300 ҳазор сар қорвои хурду калон ба ғоидаи аҳоли нигоҳ дошта шуда, таъминоти бозори истеъмолӣ бо маҳсулоти гӯштиву ширӣ бештар гардид.

То соли 2007 ба кишвар ҳар сол аз хориҷа ба ҳисоби миёна 35 ҳазор тонна гӯшт ва маҳсулоти гӯшти, 5 ҳазор тонна шир ва маҳсулоти ширӣ ворид мегардид. Вале соли 2016 воридоти танҳо гӯшт 3 баробар кам шудааст.

Агар минбаъд низ ақлона заҳмат кашем ва барои кишварзон шароити боз ҳам бештар фароҳам оварем, бовар дорам, ки солҳои наздик ин маҷсала хал гардида, бозори истеъмолӣ мо бо маҳсулоти ғизоӣ пурра таъмин мешавад. Ин, дар навбати худ, ба ҳифзи амнияти озуқаворӣ, ки яке аз ҳадафҳои стратегии мо мебошад, такони ҷиддӣ хоҳад бахшид.

Дар давоми даҳ соли амалӣ қонун, инчунин, пасандозҳои мардум дар бонкҳо ҳамасола аз 20 то 25 фоиз афзоиш ёфта, одати гирифтани қарз барои баргузори маросиму маърақаҳо қориб аз байн рафтааст.

Агар то соли 2007 пасандозҳои аҳоли дар бонкҳо 2,4 миллиард сомониро ташкил дода бошанд, пас соли 2016 ин рақам ба 10 миллиард сомонӣ расидааст, ки аз бештар шудани

сатҳу сифати зиндагӣ ва неқӯаҳволии соқинони мамлакат дар рақ мегирад.

Маблағҳои сарфашудаи шаҳрвандон барои бештар намудани шароити зисту зиндагӣ, бунёду обод гардонидани манзилҳои истикоматӣ, харидорӣ воситаҳои нақлиёт ва асбобу таҷхизоти рӯзгор, инчунин, барои таълиму тарбияи фарзандон равона шуда истодаанд.

Мувофиқи маълумоти оморӣ тайи солҳои 2007 - 2016 дар соҳтори истеъмолии хонаводаҳо тағйироти кулӣ ба вучуд омадааст.

Агар соли 2007 хонаводаҳо барои озуқаворӣ, бо дарназардошти гузаронидани маърақаҳои мухталиф, 66 фоизи хароҷоти умумии истеъмолиро сарф карда бошанд, пас дар соли 2016 ба ин мақсад ҳамагӣ 55 фоиз масраф шудааст, яъне хароҷоти оилаҳо 11 фоиз кам гардидааст.

Бештар гардидани вазъи молиявӣ хонаводаҳо боиси тавачҷуҳи бештар зоҳир қардани падару модарон ба таълиму тарбияи фарзандон, касбомӯзӣ ва гирифтани маълумоти иловагӣ онҳо шудааст.

Агар то соли таҳсилоти 2006-2007 дар зинаи таҳсилоти умумӣ ҳамагӣ 1 миллиону 600 ҳазор, дар зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ 63 ҳазор ва таҳсилоти олии касбӣ 146 ҳазор ба таҳсил фаро гирифта шуда бошад, пас дар соли таҳсилоти 2016-2017 дар зинаи таҳсилоти умумӣ 1 миллиону 950 ҳазор, ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ 100 ҳазор ва олии касбӣ 190 ҳазор нафар ҷалб шудааст, ки ин рақамҳо нишонани равшани татбиқи қонун ва натиҷаву самарани он мебошанд.

Ҳоло зиёда аз 30 ҳазор нафар ҷавонони мо дар бештарин муассисаҳои таҳсилоти олии кишварҳои хориҷӣ бо омӯзиши илму дониш ва касбу ҳунар машғуланд.

Дар даҳ соли амалӣ қонун мазкур, инчунин, бунёди хонаҳои истикоматӣ бамаротиб афзуда, қориб 43 ҳазор гектар замин ба 420 ҳазор оилаи эҳтиёҷманд, яъне ба беш аз дуҷоним миллион нафар тақсим қарда шудааст, ки ин нишондихандаҳо низ далели возеҳи аҳамияти ва нақши иқтимоии қонун мебошанд.

Ҳамаи шумо хуб медонед, ки хона бе пул сохта намешавад.

Инчунин, тибқи маълумоти мавҷуда дар давоми даҳ сол ба кишвар қориб 525 ҳазор автомашинаи сабуқрав ворид шудааст.

Қонуни зикршуда ҷанбаи инсондӯстона ва хайрхоҳона низ касб қарда, баъди қабули он дар кишвар эҳсонқорӣ ва баргузори маърақаҳои хайриявӣ ба ҳукми анъана даромад.

Шаҳсони хайрхоҳу саховатпеша, махсусан соҳибқорону тоҷирон, хизматчиёни давлатӣ, қормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва соҳторҳои низомӣ аз ҳисоби даромади худ ва маблағҳои барзиёди ташкилоту муассисаҳои хусусиву ғайридавлатӣ оилаҳои камбизоат ва ятимону муҳтоҷонро дастгирӣ намуда, гузаронидани маросиму маърақаҳои онҳоро ба зимма гирифтанд.

Аз соли 2009 инҷониб маърақаҳои хайриявӣ зиёда аз 100 ҳазор нафар тифлон ва тӯйи арӯсии беш аз 5 ҳазор нафар ҷавонон аз оилаҳои камбизоат барпо қарда шуданд.

Яъне аз 200 ҳазор оилаҳо, ки дар кишварамон ҳамчун камбизоат ба қайд гирифта шудаанд, мушкили 105 ҳазор оила хал ва қалби онҳо хурсанд гардидааст.

Шумораи маърақаҳои хайриявӣ сол ба сол зиёд шуда истодааст, ки ин амали хайр оилаҳои камбизоатро аз тавишу хароҷоти баргузори маърақаҳо озод мегардонад.

Ҳоло дар кишварамон 73 мактаб-интернат, аз ҷумла 27 мактаб-интернати наздимақтабӣ, 4 хонаи кӯдакони ва 8 хонаи пиронсолону маъҷубон фаъолият дорад, ки шумораи бошандагону тарбиятирандагони онҳо беш аз дувазда ҳазор нафар мебошад.

Аз онҳо 1150 нафарашонро пиронсолону маъҷубон, 2100 нафарашонро кӯдакони маъҷуб ва зиёда аз 3000 нафарро ятимон ташкил медиҳанд, ки додани садақа маҳз ба онҳо равоб мебошад.

Ҳамасола аз бучети давлат барои ятимону бепарасторон, маъҷубону пиронсолон маблағҳои мақсаднок, ҷубронпулӣ ва кумақпулӣ ҷудо қарда мешаванд, ки ба ҳар як нафар хонандаи мактаб-интернатҳо дар як сол қориб 2000 сомонӣ ва ба як нафар бошандаи хонаҳои пиронсолону маъҷубон то 16000 сомонӣ рост меояд.

Дар баробари ин, бо Амри

Президенти мамлакат аз 10 февралӣ соли 2014-ум ҳамаи муассисаҳои иқтимоии зикршуда ба 101 ташкилоти давлатӣ ва ғайридавлатӣ вобаста гардидаанд, ки онҳо дар маҷсалаи нигоҳубину парасторӣ бошандагону тарбиятирандагон доимӣ кумақу ғамқорӣ мекунанд.

Ҷунин амали хайру савоб боиси хурсандии бошандагони муассисаҳои зикршуда ва боз ҳам бештар шудани шароити зиндагиву таҳсили онҳо мегардад.

Илова бар ин, дар ҳамаи шаҳру ноҳияҳо ба номи ятимон суратхисоби махсус қушода шудааст, ки шахсони хайрхоҳ метавонанд филтри рӯза ва дигар кумақҳои молиявиро ба суратхисоби онҳо гузаронанд.

Ашхоси доро ва сарватманд низ бояд саъй кунанд, ки садақашонро аввал ба бародару хоҳари камбизоат, хешу табори наздик, ҳамсоғон ва одамони камбизоат, ятимону маъҷубон ва ашхоси ба инҳо монанд диҳанд.

Ё маблағҳои худро ҳамчун садақаи қорӣ барои обод қардани деҳаву манзил, маҳалли зист, об овардан, пул сохтан, роҳ бунёд қардан, соҳтмони мактабу бунгоҳҳои тиббӣ ва дигар қорҳои нек сарф кунанд, ки он хайри солаҳ мебошад.

Боиси хушнудист, ки ҷунин амалҳои хайрхоҳона аз ҷониби соҳибқорону тоҷирон ва шахсони саховатпеша ба ҳукми анъана даромада, то ин давра аз ҷониби онҳо 132 бинои нав ва синфхонаҳои иловагӣ барои беш аз 25 ҳазор нафар хонанда, 343 марказу бунгоҳҳои тиббӣ ва беморхонаву дармонгоҳҳо ба маблағи умумии қориб 140 миллион сомонӣ, 107 пул, беш аз 600 километр роҳ, даҳҳо километр ҳатти оби нӯшоқӣ оварда шуда, ба хотири таъмиру тармими бунгоҳҳои тиббӣ, муассисаҳои таълимӣ ва харидани таҷхизот бисёр қорҳои хайру савоб амалӣ гардидаанд.

Бо истифода аз ғурсати муносиб, меҳодам ба ҳамаи роҳбарони ташкилоту муассисаҳо, ташаббусқорон, соҳибқорону тоҷирон ва дигар шахсони бонангу номус, ҷавонмардон саховатпешаву ҷимнатбаланд, ки дар анҷоми амалҳои эҳсонқорона ва татбиқи самараноки қонун миллии саҳм гузоштаанд, сипосу миннатдорӣ худро иброз намоём.

Дар баробари ин, хотиррасон менамоём, ки то қабули қонун дар байни ҷомеаи мо тахти таъсири омилҳои гуногун меҳру муҳаббати ҳамдигарӣ, одаму одамгарӣ ва инсондӯстиву инсонгарой хеле қориб ёфта буд.

Тавре ки ҳавтанони азизи мо ёд доранд, пеш ба қадри ҳамдигар, махсусан, қалонсолон расидан, яқдигарро эҳтиром қардан, аз ақволи ҳамдигар боҳабар ва шароки шодиву ғами яқдигар шудан расм буд, вале ин анъанаҳои ниҳоят инсондӯстонаи халқамон, ки тору пуди маънавиёти падарону модаронамонро ташкил медиҳанд, дар баъзе ҷойҳо ба фаромӯшӣ рафта буданд ё кам риоя мешуданд.

ТАНЗИМ-ҲИМОЯТГАРИ МАНФИАТҲОИ ИҚТИМОИЮ ИҚТИСОДИ

СУХАНРОНИИ АСОСГУЗОРИ СУЛҲУ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ-ПЕШВОИ МИЛЛАТ, ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, МУҲТАРАМ ЭМОМАӢ РАҲМОН ДАР МУЛОҚОТ БА МУНОСИБАТИ 10-СОЛАГИИ ҚАБУЛИ ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН «ДАР БОРАИ ТАНЗИМИ АНЪАНА ВА ҶАШНУ МАРОСИМҲО ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН» 11.07.2017, шаҳри Душанбе

Хушбахтона, ба шарофати амалӣ гардидани ин қонуни инсондӯстона вазъи муносибатҳои байниҳамдигарии одамон рӯ ба бехбудӣ овард, ки ин албатта ҳуб аст. Зеро инсонҳо танҳо бо кумаки якдигар саодатманд шуда метавонанд.

Мо бояд кӯшиш намоем, ки бо амалҳои соҳа, аз ҷумла бо инсондӯстӣ, ҷавонмардӣ, соҳаватпешагӣ ва ҳимматбаландӣ умр ба сар барем, кумаки худро аз дигарон дарёф надорем, аз дилзорӣ парҳез кунем, наққори роиширо зиндагӣ қарор дода, яққоя барои рӯзгори босаодат талош намоем ва суннатҳои неки фарҳанги миллӣ ва урфу одатҳои писандидаи халқамонро бо сифатҳои боз ҳам баланди инсонӣ ба ояндагон ба мерос гузорем.

Мавлоно Ҷалолиддини Балхӣ низ дар ин бобат мефармояд, ки:

Ҳазор бор пиёда тавофи

Қаба кунӣ,

Қабули ҳақ нашавад,

гар диле биёзорӣ.

Агар мо рӯзгори ҳешро бо инсондӯстӣ, хайрҳои ва дилнавозӣ пеш барем, зиндагӣ амон боз ҳам бехтар шуда, сатҳи маънавияту фарҳанги аҳли ҷомеа баланд меравад ва ҳурмати эҳтиром нисбат ба падару модарон, бузургсолон ва миёни одамон боз ҳам устувор мегардад.

Сарзамини бихиштосои Тоҷикистони азиз ва неъматҳои фаровони он метавонанд зиндагии халқи захматқашу инсондӯсташро ба сатҳи шоиста расонанд. Танҳо кӯшишу ғайрат, нангу номус ва иродаи кавӣ зарур аст, ки баъзе ашхоси гирифтори факру кашшоқӣ табоат ёбанд.

Зеро кашшоқӣ ва факру нодорӣ беморӣ буда, роҳи ягонаи раҳой ёфтани аз ин дард, бехтар шудани сифати зиндагии ин табақа ва ояндаи босаодати оила ва фарзандони онҳо кӯшишу ғайрат ва талошу захмат мебошад.

Хотирнишон месозам, ки ин масъала бо ҳимояи генофонди миллат, таваллуди кӯдакони солим ва ба воя расидани насли соҳибистеъдоду болаёқат вобастагии кавӣ дорад.

Мо бояд ба чунин шахсон ва оилаҳои онҳо кумаки расонем, то ин ки шароит ва сатҳи зиндагии онҳо бехтар гардад.

Дар ин қорӣ хайр бояд масъулони мақомоти маҳаллӣ, олимони ҷомеашинос, аҳли уламо ва соҳторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ фаъолона ширкат карда, миёни аҳолии мамлакат қорҳои фаҳмондадихиро бештар намоянд.

Ҳозирини гиромӣ!

Бо вучуди қорҳои то ба имрӯз андешидашуда ҳолатҳои пурдабада гузаронидани тӯю маърақаҳо ва хароҷоти бемаврид дар мамлакат ханӯз пурра аз байн нарафта, баъзе шаҳрвандон ханӯз ҳам расму ойинҳоро ҳамчун воситаи худнамояву шухратпарастӣ истифода менамоянд, ки чунин рафтор бо табиати фарҳанги мардуми мо бегона ва муҳлифи қонун мебошад.

Дар баробари ин, риояи санади мазкур аз ҷониби як қатор

мақомоти дахлдор дуруст назорат нагардида, дар ин самт баъзе камбудҳои ошқор шудаанд, ки обрӯи муассиса ва хизматчи давлатиро паст карда, эътибори онҳоро дар ҷамъият коста мегардонанд.

Мувофиқи маълумоти оморӣ мақомоти судӣ вайронқунӣ талаботи қонун сол ба сол тамоюли афзоиш дорад. Соли 2007 судҳо ҳамагӣ 60 парвандаи ҳуқуқвайронқунӣ маъмуриро дар ин самт баррасӣ намуданд. Вале ин рақам соли 2017 ба 784 расидааст, ки нисбат ба соли 2007-ум 13 баробар зиёд мебошад.

Бояд гуфт, ки баъзан ҳуди раисони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо, қормандони мақомоти хифзи ҳуқуқ ва соҳторҳои низомӣ, хизматчиёни давлатӣ, масъулони бахшҳои оид ба қорҳои дину танзим, раисони ҷоматҳои шаҳраку деҳот ва саҳлангорӣ роҳ дода, ба вайрон гардидани талаботи қонун мусоидат менамоянд.

Дар муддати даҳ сол аз ҷониби масъулони соҳа як қатор ҷиноятҳо содир шуда, дар баъзе шаҳру ноҳияҳо ба ин вазифаи шахсон тасодуфӣ ва бесалоҳият ба қор қабул гардидаанд, ки аз мансаб сӯйиштифта намуна, талаботи қонунӣ мазкурро дағалона вайрон мекунанд.

Чунин вазъ ислоҳи сариактӣ ва ҷидди тоқоз мекунад.

Аз ин рӯ, Қумитаи оид ба қорҳои дин, танзими анъана ва ҷашну маросимҳои миллиро зарур аст, ки дар муддати кӯтоҳтарин ҳамаи қормандони бахшҳои вилоятӣ ва шаҳриву ноҳиявӣ, инчунин, аз ҷониби комиссияҳои доимиро аз аттестатсия гузаронида, шахсон қордону донишманд ва ҷавону ташаббусқорро ба ин қорҳо ҷалб намояд ва фаъолияти комиссияҳои ҷамъиятиро ба танзим дарорад.

Дар баробари ин, фаъолияти комиссияҳои доимӣ ва ҷамъияти ташкилоту муассисаҳоро зеро назорати қатъӣ гирифта, иҷрои низомномаи комиссияҳои доимӣ дар маҷлисҳои вақилони халқ мавриди баррасӣ қарор дода шавад.

Инчунин, ба роҳбарони мақомоти иҷроияи маҳаллӣ ҳокимияти давлатӣ супориш дода мешавад, ки ба вазифаи мудирони шӯба ва бахшҳои танзими анъана ва ҷашну маросимҳои миллӣ шахсон болаёқат ва донишмандро пеш-

барӣ карда, фаъолияти онҳоро ҷиддӣ назорат намоянд.

Вобаста ба ин, Вазорати адлия, Маркази миллии қонунгузорӣ ва дигар соҳтору мақомоти дахлдорро вазифадор месозам, ки дар муддати ду моҳ ҳулосаҳои худро дар масъалаи аз вазифаҳои ишғолқардашон озод қардани хизматчиёни давлатӣ, қормандони мақомоти хифзи ҳуқуқ ва соҳторҳои низомӣ, инчунин, бамаротиб зиёд намудани маблағи қарима барои соҳибқорону сарватмандон, ҳодимони дин ва дигар шахсон, ки талаботи қонунро риоя намекунанд, ба Ҳукумат пешниҳод намоянд.

Бояд гуфт, ки дар аксари ҳолатҳо вайронқунандагони талаботи қонунҳои амалқунанда шахсон мансабдор, хизматчиёни давлатӣ, қормандони мақомоти хифзи ҳуқуқ, соҳибқорону сарватмандон, инчунин, фарзандон ва ҳешу табори наздики онҳо мебошанд, ки берун аз муқарратори қорӣ ва худсарона маърақаҳои дабабанок мегузаронанд, талаботи қонунҳои ҳаққат дар роҳро риоя намекунанд ва барои ба муассисаҳои таълимӣ бо мошинҳои гаронаризи рафтани фарзандонашон монеъ намешаванд.

Ҳар сол дар кишвар ба ҳисоби миёна якуним ҳазор садамаи нақлиётӣ рух дода, садҳо нафар ба ҳалокат мерасад, ки чунин вазъ боиси ташвишу нигарони ҷиддӣ мебошад. Як моҳ пеш дар роҳи Восеъ - Кӯлоб садама рух дода, ҳафт нафар ба ҳалокат расид, ки сабаби он вайрон қардани қоидаи ҳаққат дар роҳ мебошад.

Тибқи маълумоти Раёсати бозрасии автомобилии Вазорати қорҳои дохилӣ аз соли 2010 то ҳол, ба истиснои қонунвайронқунӣ, ки тавассути низомии «Шаҳри бехатар» ба қайд гирифта шудаанд, қариб ҳафтуним миллион ҳолати вайронқунӣ қоидаҳои ҳаққат дар роҳро ба қайд гирифта шуда, аз ҳисоби вайронқунандагони қоидаҳои 173 миллион сомонӣ қарима рӯёнида шудааст.

Аз соли 2013 маблағи қаримаи тавассути низомии «Шаҳри бехатар» рӯёнидашуда беш аз 72 миллион сомониро ташкил қардаст. Яъне ҳаҷми умумии қаримаҳои аз вайронқунандагони қоидаҳои ҳаққат рӯёнидашуда ба 245 миллион сомонӣ расидааст.

Дар давраи солҳои 2010 -

нимсолаи аввали соли 2017 дар кишвар зиёда аз даҳуним ҳазор садамаҳои нақлиётӣ содир шуда, дар натиҷа қариб 3300 нафар шаҳрвандон ба ҳалокат расида, 11 800 нафар қорхатҳои гуногун бардоштаанд.

Яъне садамаҳои нақлиётӣ дар давоми ҳафтуним сол рух дода боиси мотами 3300 хонадон, ятим мондани кӯдакон ва бадаҳт шудани оилаҳо гардидаанд.

Бештари садамаҳои нақлиётӣ, ки боиси марги одамони зиёд мегардад, аз ҷониби шахсон содир мешаванд, ки қоидаҳои ҳаққат дар роҳро риоя намекунанд ва бо суръати баланд ҳаққат қарда, талаботи аломатҳои роҳро дағалона вайрон месозанд.

Сабаби дигари рух додани садамаҳои нақлиётӣ дар ҳолати маҷтӣ ва бе шаходатномаи ронандагӣ идора намудани воситаҳои нақлиёт мебошад.

Тахлилҳо нишон доданд, ки тайи солҳои 2015-2016 ва 5 моҳи соли 2017 дар кишвар зиёда аз бист ҳазор ҳодисаи дар ҳолати маҷтӣ идора намудани воситаҳои нақлиёт ва 76 садамаи нақлиётӣ ба қайд гирифта шудааст, ки дар натиҷа 35 нафар ҳалок гардида, 83 нафар қорхатҳои гуногунӣ қисмонӣ бардоштааст.

Аксари ҳалокшудагон одамони бегуноҳ мебошанд. Таъминоти минбаъдаи фарзандони бештари онҳо ба зиммаи давлат меафтад. Бинобар ин, давлат наметавонад нисбат ба ин ҳолат бетараф бошад.

Дар бисёр давлатҳои ҳаққон, аз ҷумла дар кишварҳои пешрафта барои садамаҳои нақлиётӣ, ки боиси ҳалокати одамон мешаванд, қазои бисёр сахт ва ҳағто ҳуққи қатл пешбинӣ шудааст. Масалан дар Япония, Хитой, Таиланд ва баъзе штатҳои Иёлоти Муттаҳидаи Амрико ҳуққи қатл ё маҳрумӣ аз озодӣ ба муҳлати аз 10 то 20 сол ва дар Канада қазои ҳаққонӣ пешбинӣ гардидааст.

Бо дарназардошти чунин вазъ, ба вазоратҳои адлия, қорҳои дохилӣ, маориф ва илм ва дигар соҳтору мақомоти дахлдор супориш дода мешавад, ки дар муддати ду моҳ лоиҳаи қонунро доир ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қонунҳои қорӣ барои бе ҳуққати ронандагӣ, дар ҳолати маҷтӣ идора қардани воситаи нақлиёт, бо суръати баланд ҳаққат қардан ва ба муассисаи таълимӣ бо автомашинаи шахсӣ ҳозир шудани наврасону ҷавонон омода қарда, барои баррасӣ ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намоянд.

Ҳамзамон бо ин, зарур аст, ки ба сифати таълим дар қорҳои ронандагӣ тавачҷуҳи аввалқардача зоҳир қарда, шароити таълим дар ин қорҳои бознигарӣ қардад ва имтиҳонҳо барои гирифтани ҳуққи ронандагӣ бо истифодаи технологияи замонавӣ ва ба таври бисёр ҷиддӣ ба роҳ монда шаванд.

Хотирнишон менамоям, ки танҳо дар сурати дарки амиқи моҳият ва арзиши қонун ва қормилан аз байн бурдани бетара-

фӣ мо метавонем ба татбиқи қорҳои мақсаду нақшаҳоямон муваффақ гардем.

Дар Паёми имсолаи Президент ба Маҷлиси Олии кишвар Вазорати маориф ва илм вазифадор қарда шуд, ки дар қатори Конституцияи омӯзиши ҳатмии қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо» ва «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» ро ба барномаи муассисаҳои таълимӣ ворид намояд.

Илова бар ин, ба роҳ мондани омӯзиши санадҳои меъриии ҳуқуқии зикршуда барои тақмили донишҳои ҳуқуқии аҳоли, дар рӯхияи эҳтиром ба қонун ва арзишҳои миллӣ ба қорҳои расонидани насли наврас, ҳамчунин, аз синни наврасӣ истифода намудани ҳуқуқи ҳаққонӣ қорҳои конституцияи онҳо мусоидат мекунад.

Бинобар ин, Вазорати маориф ва илмро зарур аст, ки ҳарчи зудтар қорҳои дарсӣ ва барномаи таълимӣ онро омода қарда, аз соли таҳсили нав таълимӣ ин санадҳои муҳимро қорӣ намояд.

Бар замми ин, ба мақсади шарҳу тавзеҳи васеи муҳтавои ин қонун вазоратҳои фарҳанг, маориф ва илм, муҳтавои оид ба қорҳои дин, танзими анъана ва ҷашну маросимҳои миллӣ, телевизион ва радио ва Маркази исломшиносӣ вазифадор қарда мешаванд, ки қорҳои давлат маводи фароғи панду андэрқорҳои оид ба сарфаю сариштакорӣ нашр намуда, онҳоро аз тариқи воситаҳои ахбори умум ба таври васеъ манзури аҳолии кишвар қордонанд ва доир ба моҳият ва арзиши фарҳангии қорҳои маросимҳои дар қонун зикршуда, аз ҷумла қорҳои Наврӯз, Сада, Меҳроғон ва дигар идҳои миллӣ таҳқиқот гузаронида, филмҳои тарбиявӣ таҳия намоянд.

Ҳоло аҳолии сайёра ба ҳафтуним миллиард ва аҳолии кишварҳои мо қариб ба нӯҳ миллион расидааст. Танҳо дар замони истиқлолати шумораи аҳолии Тоҷикистон 3 миллиону 380 ҳазор нафар зиёд шудааст. Яъне ба ҳисоби миёна дар кишварии мо дар 26 соли соҳибистиқлолӣ ҳар сол як шаҳр ё ноҳияи қалон бо аҳолии 130 ҳазор ба вучуд омадааст.

Афзоиши босуръати аҳоли дар ҳамаи кишварҳои олам талаботро бо маводи ғизоӣ ба масъалаи муҳимтарин табдил додааст, ки Тоҷикистони мо низ аз он истисно нест. Чунин вазъ ҳоҳ-ноҳҳо қорҳои маҷтӣ месозад, ки сарфаю сариштакорӣ, аз ҷумла танзими маърақаҳоро ба одати қорҳои худ табдил диҳем.

Ҳукумати кишвар тадбирҳои вобаста ба татбиқи қонунӣ мазкурро давра ба давра амалӣ мекунад ва иҷрои сариштакорӣ онҳоро назорат ва таъмин месозад.

Аммо дар баробари ин, ҷомеаи шаҳрвандӣ, зиёиён, падару модарон, қалонсолон, ҷавонону бонувон ва дигар қорҳои ҷомеа низ вазифадоранд, ки дар амалисозии ин қонун ҳиссагузор бошанд.

ТАНЗИМ-ҲИМОЯТГАРИ МАНФИЯТҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДИ

СУХАНРОНИИ АСОСГУЗОРИ СУЛҲУ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ-ПЕШВОИ МИЛЛАТ, ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН,
МУҲТАРАМ ЭМОМАӢ РАҲМОН ДАР МУЛОҚОТ БА МУНОСИБАТИ 10-СОЛАГИИ ҚАБУЛИ ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН «ДАР БОРАИ ТАНЗИМИ АНЪАНА ВА ҶАШНУ МАРОСИМҲО ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН»

11.07.2017, шаҳри Душанбе

Чихати ба танзим даровардани маросиму маъракаҳо, махсусан, модарон ва занҳо метавонанд бештар саҳм гузоранд. Мо ба мақоми ин табакаи фаъоли ҷомеа ва пасдори оила арҷ мегузорем ва манфиату ташаббусҳои онҳоро ҳамеша дастгириву химоя мекунем.

Вале тавре ки тахлилу мушохидаҳо нишон медиҳанд, дар аксари мавридҳои вайрон гардидани талаботи қонуни танзим модарону бонувони муҳтарамии мо ташаббускору гунаҳгоранд.

Дар ҳоле ки дар танзими расму ойинҳо, маъракаҳои хурсандиву маросими азодорӣ, пеш аз ҳама, модарону хохарони мо бояд фаъл бошанд ва талаботи қонунро риоя карда, ба зиндагии хонадон ва оилаи худ сабукиҳо оваранд.

Онҳо бояд бо сабу таҳаммул бошанд, ба зоҳирпарастиву худнамоӣ, кибру ғурур ва кӯшишҳои худро аз дигарон боло гузоштан роҳ надиханд, аз сарфу харочоти зиёдату норава ва гузаронидани маъракаҳо, ки қонун онҳоро манъ намудааст, худдорӣ кунанд.

Дар арафаи идҳо хариди маводи ғизоӣ ва маҳсулоти дигар ҷунон зиёд мешавад, ки гуё имрӯз ё пагоҳ зиндагӣ ба охир мерасида бошад. Дар ҳоле ки мо бояд фикри фардору кунем ва барои ороштани дастурхони якрӯзаи идона маблағи чандмоҳаи бучети оилавино сарф насозем.

Дар баробари ин, бонувони меҳрубонро зарур аст, ки ба кадрҳои оила ва заҳмати ҳамсарони худ расанд ва нагузоранд, ки онҳо баъди маъракаҳои серхарҷу серташвиш қарздор ва ба азоби рӯҳӣ гирифта шаванд.

Ёдовар мешавем, ки доир ба фазилятҳои неки модарону бонувони боиффат ҳамчун нигоҳбонии хайру баракати хар як хонадон дар осори гузаштагонамон бисёр гуфта шудааст, ки яке аз онҳо чунин аст:

**Зани хуби фармонбари порсо
Кунад марди дарवेशро
подшо.**

Дар ҳақиқат, зани оқилу дурандеш ба кадрҳои дахлу харҷи хонавода мерасад ва маҳсули дастранчи шавхарро беҳуда сарф намекунад.

Ин гуна оилаҳо барои таълиму тарбия ва соҳиби касбу ҳунар шудани фарзандонашон талош мекунанд, онҳоро ба ҳаёти мустақилона омода месозанд, шароити зисту зиндагии худро бехтар менамоянд, оилавӣ ба истироҳатгоҳу табобатгоҳҳо рафта, дар фикри саломатӣ ва хушбахтии худашону фарзандонашон мешаванд.

Ҷавонон низ дар ин роҳ бояд ҳамкадами волидайни хеш бошанд ва ҳеҷ гоҳ ба исрофкорӣ роҳ надиханд.

Онҳо вазифадоранд, ки ба кадрҳои заҳмати падару модарашон расанд ва аз ҳад зиёд талаби ашӯву ҷихоз, ҷавохироту таҷхизоти қиматбаҳо накарда, баръакс, барои пойдории оила, устувории хонавода андеша кунанд ва ба хотири омӯзиши илму дониш, касбу ҳунар ва дарёфти мавқеи муайян дар ҷомеа кӯшиш намоянд.

Мо имрӯз бо ифтихор гуф-

та метавонем, ки ҷавонони кишварамон насли бонангу номус буда, саводу маърифат ва ҷаҳонбинии васеъ доранд. Онҳо бояд дар интихоби ҳамсар ва хифзу пойдории оила низ кӯшиш намоянд ва дар риояи муқаррароти танзими ҷашну маъракаҳо ҳиссаи худро гузоранд.

Дар баробари ин, дар зиндагӣ саросема нашуда, аввал илм омӯзанд, касбу ҳунарҳои замонавиро аз худ кунанд, аз мактаби рӯзгордорӣ огоҳ шаванд, барои ҳаёти босаодати худ замина муҳайё сохта, баъд оила барпо намоянд. Агар ҷавонон зиндагии мустақилонаи худро аз рӯи ҳафин меъёр ба роҳ монанд, албатта, хушбахт мешаванд.

Ҳозирини муҳтарам!

Табиист, ки хар як қонун бо мурури замон ва тақозои шароити бамӣномада ба тағйиру иловаҳо ниёз пайдо мекунанд.

Ҳамчунин, давлат ҳамеша кӯшиш мекунанд, ки хангоми таҳияи ҳама гуна санади меъёрии ҳуқуқӣ ё ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қонун, пеш аз ҳама, манфиати мардум ва осудагии ҷомеа таъмин ва химоя карда шаванд.

Давлатҳои ҷавон дар раванди давлатсозӣ баъзан қонунҳои қабул мекунанд, ки онҳо ҳосили давра буда, барои пойдории давлат ва мустақкам намудани пояҳои он, таҳкими тартиботи ҷамъиятӣ ва таъмини амнияти давлат, рушди ҷомеа ва ахлоқ равона мегарданд.

Қонуни мазкур маҳз ҳафин гуна қонун буда, пеш аз ҳама, барои таъмини баробарии иҷтимоӣ ва кам кардани сатҳи камбизоатӣ дар ҷомеа ва дар ин замина таъмин намудани амнияти шаҳрвандон равона гардидааст.

Таҷрибаи даҳсола собит менамояд, ки вобаста ба рушди ҷомеа ва химояи манфиатҳои шаҳрвандон зарурати тақмили Қонун «Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба миён омадааст.

Агарчи то ба имрӯз дар асоси хоҳишу дархостҳои сершумори аҳолии кишвар ба қонуни мазкур ду маротиба тағйирот ворид гардидааст, вале ҳоло зарурати ворид намудани баъзе иловаҳои дигар ба қонун пеш омадааст.

Шаҳрвандони кишвар ҳастори ворид кардани тағйиру иловаҳо ба ин санади ҳаётан муҳим буда, чихати бехтар гардидани шароити иҷтимоӣ ва вазъи оилавино пешниҳодҳои мушаххас манзур намудаанд, ки аксари онҳо қобили қабул мебошанд.

Бисёр ҳамватанони мо андешаҳои худро доир ба пурзӯр намудани назорати иҷроӣ қонун, тақвият бахшидани қори комиссияҳои доимӣ ва ҷамъиятӣ, нокифоя будани фаъолияти комиссияҳои ҷамъиятӣ, пешбинӣ нагардидани ҳуқуқу уҳдадорихои шаҳрвандон дар қонун баён намуда, иддаи дигар дар ҳусуси ҷудо намудани вақти гузаронидани маъракаҳо ба фаслҳои тобистону зимистон, дар доираи оила барпо кардани маъракаи хатнасур ва аз рӯзи хаштуми таваллуд то бистрӯзгӣ

дар муассисаҳои тиббӣ анҷом додани хатна пешниҳод манзур кардаанд.

Ин гуна фикру пешниҳодҳо ба тариқи хаттӣ аз мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ ва дигар сохтору мақомоти маҳаллӣ, инчунин, аз шаҳрвандони кишвар шифохию хаттӣ аз тариқи воситаҳои ахбори умум ва «микровони озод» - и шабакаҳои телевизионӣ ва иҷтимоӣ баён шуда истодаанд, ки хар кадоми онҳо бояд мавриди омӯзиш қарор дода шаванд.

Вобаста ба ин, ба Дастиҳои иҷроияи Президент Супориш дода мешавад, ки аз ҳисоби қорандони сохтору мақомоти дахлдор комиссияи босалоҳият таъсис дода, дархостҳои мақомоту ташкилот ва шаҳрвандонро ҳамачониба арзёбӣ намояд ва дар муддати ду моҳ ҳулосаҳои худро чихати ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қонуни мазкур, ҳамчунин, тафсири оммавӣ онро таҳия ва ба Ҳуқумати мамлакат пешниҳод намояд.

Ҳамчунин, зарур аст, ки роҳбарони мақомоти маҳаллӣ, ҷомеаи шаҳрвандӣ, олимони ҷомеашинос ва иттиҳодияҳои динӣ дар шаҳру ноҳияҳо қорро доир ба масъалаи додани садақаву хайрот ба ятимону маъҷубон ва оилаҳои камбизоат боз ҳам вусъат бахшанд.

Оид ба ин масъала ман борҳо ишора кардаам ва бори дигар таъкид месозам, ки шахсон камбизоат набояд садақаву филтр супоранд, балки дар пайи беҳ шудани зиндагиашон кӯшиш намоянд.

Дар робита ба ин, масъулони вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Кумитаи оид ба қорҳои дин, танзими анъана ва ҷашну маросимҳои миллӣ, Маркази исломшиносӣ, Шӯрои уламо, раисони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо, роҳбарони ҷамоатҳои шаҳраку дехот, комиссияҳои доимӣ, инчунин, хатибони масҷидҳо ва уламои дин вазифадор карда мешаванд, ки минбаъд низ чунин ҳамкориву дастгирии молиявӣ оилаҳои камбизоатро дастҷамъона роҳандозӣ намоянд.

Махсусан, дар ноҳияҳо раисони ҷамоатҳои шаҳраку дехот ва дар шаҳро раисони маҳаллаҳо дар баргузори маросиму ҷашнҳо ва маъракаҳои хурсандиву азодорӣ бояд талаботи қонунро чиддӣ риоя намоянд ва ба зиёдаварӣ роҳ надиханд.

Ба ҳафин хотир, шумо, раисони ҷамоатҳои шаҳраку дехот

ва маҳаллаҳо ба қорабинии имрӯза даъват қардем ва таъкид месозем, ки ба сатҳу сифати иҷроӣ қонун ва қамхарҷ гузаронидани қорабинихо тавачҷуҳи қиддӣ зоҳир намоед ва иҷроӣ муқаррароти қонунро дар миёни ҳамаи табақаҳои ҷомеа таъмин созед.

Ҳар кадоми шумо бояд вазифа ва уҳдадорихои худро бо қамоли масъулият анҷом диҳед, бо дасту дилу нияти пок қор қунед, мардумро сарварӣ намоед ва нагузоред, ки талаботи ин қонунӣ ҳаётан муҳим ҳалалдор гардад.

Ҳадаф аз таъкидҳои пай дар пай доир ба иҷроӣ бечунҷароӣ талаботи ин қонун, пеш аз ҳама, беҳбуд бахшидан ба сатҳу сифати зиндагии хар як соқини Ватани азизамон аст.

Мақсади Роҳбари давлат низ аз он иборат аст, ки хар як шаҳрванди кишвар дар шароити боз ҳам бехтар ва хонаву дари ободу зебо умр ба сар барад ва барои муҳайё намудани зиндагии шоиста талош намояд.

Бо истифода аз фурсат, андешаҳои худро доир ба як масъалаи муҳими дигар иброз мекорам. Тибқи фармуҳаҳои шарияти исломӣ ва фикҳи ҳанафӣ хар садақае вобаста ба шарт бошад, моҳияти ҳолисона будани савобашро гум мекунанд.

Ба маънои дигар, «шарт» ҳафин аст, ки дар қил, сол ё дигар маъракаҳои азо, ба истисноӣ серӯзгӣ маърака оростан ва қорво забҳ қардан худ садақа нест ва ҳолисона будани хайрро дар мазмуни фикҳию шариятиаш гум мекунанд.

Тибқи фармуҳаи Қуръони қарим дар ислом маҷбурсозӣ, яъне қасеро барои анҷом додани қоре маҷбур қардан мумкин нест.

Дигар ин, ки мувофиқи ҳадисҳои дар «Саҳеҳ»-и Имом Бухорӣ вобаста ба азодорӣ зикршуда мисолҳои зиёде аз саҳобаҳои пайғамбар қой дода шудаанд, ки дар онҳо маросими азо се рӯз муқаррар гардидааст. Масалан, дар як ҳадис омадааст: «Барои мурдае беш аз се рӯз азо гирифта қориз нест.»

Дар ҳадисҳои дигар танҳо ишораи се рӯз ва сафед қардани сиёҳиву ғам аз хонадон баъди се рӯз зикр шудааст.

Ҳамчунин таъкид гардидааст, ки навҳа ва доду фиғони аз ҳад зиёд дар рӯи мурда дуруст нест. Вобаста ба ин, дар як ҳадис аз қавли пайғамбари Худо

омадааст, ки «Ба қорӣ, майит аз сабаби он, ки ҳешовандонаш гираву фарёд мекунанд, дар ғур азоб дода мешавад.

Ишораи дигар - дар рӯзҳои азо аз ҳонаи ҳамсоҷаҳо овардани таом, ки дар ҳадисҳо таъкид шудааст, қанбаи инсонқорёна дошта, то ба имрӯз пайравони мазҳаби ҳанафӣ онро риоя мекунанд.

Ин амал ҳамон вақт савоб аст, ки хар он қой барои аҳли оила омода мешавад, аз изофаи он ба ҳонаи азодор пешниҳод қардани таом аст.

Дар байни қалқ ин амал ба урф табдил ёфтааст. Аммо забҳи қорворо, махсусан, аз қониби азодор дар шарият ва ҳадисҳо қуфр донистаанд. Моли шахси азодор бояд ба фарзандони ятимаш тақсим қарда шавад, на забҳ қардад.

Бинобар ин, бисёр қамватанони мо пешниҳод қардаанд, ки маъракаҳои азодорӣ, аз қумла қил ва сол танзим қарда шуда, бе додани таом, баргузор қарда шаванд. Пешниҳод шудааст, ки дар қунин ҳолат бехтар аст шумораи одамони фотехаҳон маҳдуд қарда нашлавад.

Бори дигар таъкид менамоям, ки барои қаси фавтида ба ғайр аз фотехаву дуо дигар амалҳо носавоб буда, бар зарари оила ва хонадони азодор мебошад.

Муъмин бояд барои беҳбудии худ, саодати оилааш қушиш намояд, на бар зарари хеш. Қунони дар Қуръон омадааст: «Худо қарҳезқоронро дӯст мекорад».

Уламо ва ҳодимони дин бояд ба мардум фаҳмонанд, ки хар як инсон вазифадор аст дар зиндагӣ аз худ бо амалҳои хубаш номи неқ боқӣ гузоранд, зеро хар қори хайри ӯ дар номаи аъмолаш навишта мешавад. Баъди марғи шахс фарзандон ва дигар бозмондагони ӯ ба қойи харочоти беҳуда метавонанд хар рӯз бо тиловати Қуръон дуо қарда, арвоҳашро шод нигоҳ қоранд.

Ҳозирини ғоромӣ!

Вобаста ба аҳаммият ва зарурати таъқиқи қонунӣ мазкур месоҳам боз ба ду масъалаи ниҳоят муҳим - арҷи бештар гузоштан ба забони давлатӣ ва риояи фарҳанги миллӣ, ки дар ташаққули андешаи миллӣ ва боло рафтани худогоҳиву худшиносии мардум, баҳусус, наврасону ҷавонон таъсири амиқ қоранд, изҳори назар намоям.

Забони миллӣ қорқи муҳимтарини давлатдорӣ буда, хифз қардани он, риоя намудани меъёрҳо ва аз забони қалқу осори қаронбаҳои пешин бой қардонидани захираи луғавии ин забони нобу шоирона вазифаи хар як соҳибқават мебошад.

Махсусан, дар маърақаву қорабинихо, маҳфилу суҳбатҳо ва қойҳои ҷамъиятӣ бо забони адабӣ суҳан гуфта қарда ва риояи бечунҷароӣ талаботи меъёри забони тоҷикӣ қарзи виҷдонии мо мебошад.

Мо бояд дар шароити қунунӣ ба рушди забонамон эътибори қиддӣ диҳем ва онро таъсири манфии хар гуна унсурҳои бегона эмин нигоҳ қорем.

ТАНЗИМ-ҲИМОЯТГАРИ МАНФИАТҲОИ ИҚТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ

СУХАНРОНИИ АСОСГУЗОРИ СУЛҲУ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ-ПЕШВОИ МИЛЛАТ, ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН ДАР МУЛОҚОТ БА МУНОСИБАТИ 10-СОЛАГИИ ҚАБУЛИ ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН «ДАР БОРАИ ТАНЗИМИ АНЪАНА ВА ҶАШНУ МАРОСИМҲО ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН»

11.07.2017, шаҳри Душанбе

Фарҳанги миллӣ ба сифати пояи устувори маънавиёт ва таҳкими аркони давлатдорӣ арзиши ниҳоят бузург дошта, ҳифзи он ва ба ояндагон ба мерос гузоштани ин ганҷинаи маънавии халқи азизамон вазифи давлат ва тамоми шаҳрвандони кишварамон ба шумор меравад. Вале солҳои охир бо таъсири шабакаҳои интернетӣ ва гуруҳҳои алоҳида тарғиби сару либоси ба фарҳанги мо бегона дар шаҳру ноҳияҳои мо, баху-

сус, миёни занон вусъат гирифта истодааст, ки боиси нигаронӣ мебошад.

Як гурӯҳи маҳдуди занону духтарон диндориро на дар ботин, балки дар зохир тасаввур карда, бо пӯшидани либосҳои сиёҳу торик арзишҳои фарҳанги миллӣ моро поймол ва фазои маънавии ҷомеаро тира сохта истодаанд.

Хол он ки Худоро бо ақл мешиносанду бо қалб мепарастанд, на бо сару либосу сатру хичобу

саллаву риш.

Вобаста ба ин, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва сохторҳои дахлдори давлатиро зарур аст, ки пеши роҳи ин зухуроти номатлубро ба таври қатъӣ гиранд.

Якчанд маротиба тақрор ба тақрор иброз доштам ва бори дигар таъкид менамоям, ки дар шароити ҷаҳонишавӣ агар хоҳанд давлатро аз байн баранд, аввал забон ва баъдан фарҳангашро нест мекунанд.

Моро зарур аст, ки ба зухуроти нангини бегонапарастӣ харчи зудтар хотима бахшида, сару либосҳои миллии духтарону бонувонро бештар тарғиб намоем, пеши роҳи тақлиду таассуб ва зохирпарастиро гирем ва дар миёни занону бонувон корҳои фаҳмондадиҳиро вусъат бахшем.

Ҳар фарди ҷомеа, махсусан, занону бонувони мо бояд шукронаи давлати соҳибхитӣ, озодиву осоиш ва сулҳу оромӣ карда, дар пайи ба даст овардани касбу хунар талош намоанд, барои худашон хонаву дари обод, шароити аз имрӯза дида хубтар мухайё кунанд, хонаву қошонаи худро тозаву озода нигоҳдоранд, боиффату соҳибмаърифат бошанд, бо рафтору кирдор ва

андешаву пиндори неки худ номбардори ин Ватан, ин миллат ва ин марзу бум бошанд.

Мо дар асри XXI, яъне дар ҷаҳони дигаргуниҳои бузурги илмиву технологӣ умр ба сар бурда истодаем. Кишварҳои олам бо суръат пеш рафта, бо истифодаи технологияҳои инноватсионӣ ва коммуникатсионӣ соҳиби комёбиҳои ниҳоят зиёд шуда истодаанд.

Аз ин рӯ, моро низ зарур аст, ки барои гирифтани илму дониши замонавӣ талош кунем, ба таълиму тарбияи фарзандон аҳамияти ҷиддӣ дода, аз дастовардҳои илму технологияҳои замонавӣ ва фарҳанги пешрафта истифода барем, барои васеъ кардани ҷаҳонбинии худ сайю кӯшиш карда, дар пайи тақлиди унсурҳои неки кишварро ба асрҳои миёна мепаранд, талоши беҳуда накунем.

Чанд аср пеш хамин тақлидкориро Мавлонои бузург мазамнат карда, гуфта буд, ки:

Халқро тақлидашон

**барбод дод,
Эй дусад лаънат бар ин тақлид бод!**

Вазифа ва қарзи ҳар як соҳибватани бонангу номус аст, ки барои тарбияи фарза-

ндон, соҳиби касбу хунар шудани онҳо кӯшиш намояд, Ватанашро на дар суҳан, балки дар амал дӯст дорад, онро ободу зебо гардонад, дастовардҳои ҷаҳони муосирро омӯхта, онҳоро дар Тоҷикистон, ки фардои дурахшони ҳар яки мо мебошад, амалӣ намояд, ҳастии худро бо ҳастии ин марзу буми муқаддас пайванд шуморад ва ба хотири пешрафти он ҳамеша ҷаҳду талош намояд.

Ин аст қарзи ватандорӣ ҳар як соҳибватан ва ҳар як фарди бедордил!

Мо дар яқоягӣ метавонем ин амри вичдонӣ ҳешро дар ҳаёт татбиқ намоем ва соҳиби зиндагии аз имрӯза шоиставу бехтар гардем!

Бовар дорам, ки мардуми бонангу номуси мо минбаъд низ бо эҳсоси масъулият барои рушди давлатдорӣ миллии худ бо тамоми нерӯ қору фаъолият менамоянд ва Ватани аҷодӣ ҳешро ба гулистони ҳақиқӣ табдил медиҳанд.

Дар ин роҳи дарозу пурифтӣ ба ҳар як шаҳрванди кишвар ва ба ҳамаи шумо, ҳозири-ни гиромӣ, барори қор меҳоҳам.

Сарбаланду хонаобод бошед, ҳамдиёрони азиз!

БАРРАСИИ ФАЪОЛИЯТИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ КИШВАР ДАР НИМСОЛАИ АВВАЛИ СОЛИ 2017

8 июли соли равон дар маҷлиси 8-уми Донишгоҳи техникаи Тоҷикистон ба номи академик М.Осимӣ бо иштироки вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Нуриддин Саид, сардори раёсати илм ва маърифати Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Сайфиддин Давлатзода, муовини аввал ва муовинони вазири маориф ва илм, намоёндогони идораҳои дахлдор, сардорони раёсат, шӯба ва бахшҳои дастгоҳи марказии Вазорати маориф ва илм, ректорон ва директорони муассисаҳои таҳсилоти олии ва миёнаи касбӣ, сардорон ва мудирони шӯбаҳои маорифи шаҳру навоҳии мамлакат ҷаласаи мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид, ки дар он фаъолияти

вазират дар нимсолаи аввали соли 2017 мавриди баррасӣ қарор гирифт.

Вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Нуриддин Саид роҷеъ ба масъалаи мазкур маъруза карда, дар оғоз иброз дошт, ки дар доираи дастуру ҳидоятҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Нақшаи кории вазират дар шаш моҳи сипаришуда як қатор корҳо ба анҷом расонида шуданд. Аз ҷумла, лоиҳаҳои Барномаи рушди соҳаи таҳсилоти томактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018-2022, Барномаи давлатии таъмини муассисаҳои таълимию илмии ҷумҳурӣ бо кабинетҳои фанӣ, озмоишгоҳҳои мучахҳази таълимӣ барои солҳои 2018-2022 ва Барномаи давлатии татбиқи технологияҳои иттилоотӣ

ва коммуникатсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон омода ва барои мувофиқа ба вазирату кумитаҳои марбуатаи давлатӣ ирсол гардид. Қайд гардид, ки гузариш ба муносибатҳои нави таълимӣ дар доираи вазифаҳои Стратегияи миллии рушди маориф то соли 2020 идома дошта, дар зинаи таҳсилоти ибтидоӣ анҷом ёфтааст. Дар синфҳои 5 ва 6 низ аз фанҳои забони модарӣ ва математика озмоиш ба анҷом расида, дар ҳолати натиҷагирӣ қарор дорад. Дар назар аст, ки шурӯъ аз соли таҳсили 2017-2018 омӯзиши фанҳои математика, забони модарӣ ва технологияи меҳнат дар доираи таълими босалоҳият ба роҳ монда шаванд. Дар ин самт курсҳои омӯзишӣ дар саросари ҷумҳурӣ аз аввали моҳи июл ба роҳ монда шуда, теъдоди зарурии омӯзгорон ва кормандони соҳа ба омӯзиш фаро гирифта хоҳанд шуд.

Инчунин, дар идома вобаста ба дигар самтҳои фаъолияти вазират аз ҷониби вазири маориф ва илм ҳисоботи муфассал дода шуд.

Дар идомаи ҷаласа Маҳмадалӣ Азизӣ - сардори сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе, Ҳайдар Одиназода - ректори ДТТ ба номи академик М.Осимӣ, Маҳтобӣ Одинаева-намоёндои Вазорати рушди иқтисод ва савдо фаъолияти Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар нимсолаи аввали соли 2017 қаноатбахш арзёбӣ карда, дар баробари фаъолияти муассисаҳои зикршуда оид ба вусъат бахшидани ҳамкориро як қатор пешниҳодҳо ироа доштанд.

Сардори раёсати илм ва маърифати Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Сайфиддин Давлатзода низ аз фаъолияти Вазорати маориф ва илм изҳори қаноатмандӣ кард

ва ҳамзамон, бо ишора ба ислоҳи база аз камбудихо изҳор дошт, ки моро зарур аст чихати иҷроӣ дастуру ҳидоятҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар мавриди рушди соҳаи маориф ва илм боз ҳам бештар талош варзем.

Дар робита ба фаъолияти Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи аввали соли равон ва вазифаҳои барои фаъолияти минбаъда қарорҳои дахлдор қабул гардиданд.

Дар анҷом вазири маориф ва илм Нуриддин Саид ба роҳбарияти ДТТ ба номи академик М.Осимӣ чихати мухайё намудани шароити мусоид барои баргузори ҷаласа ва пазири гарми меҳмонон изҳори миннатдорӣ кард.

«Ҳомии омӯзгор»

НАҚШИ ИТТИФОҚИ КАСАБА БУЗУРГ АСТ

Дар «Кохи Наврӯз»-и пойтахт бо ташаббус ва ибтиқори иттифоқи касабаи кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон конфронси байналмилалӣ дар мавзӯи «Нақши иттифокҳои касаба дар амалигардонии шарикӣ иҷтимоӣ» баргузор гардид, ки дар кори он меҳмонон-намоёндогони ташкилоти иттифокҳои касаба аз Аврупо, Туркия, Қазоқистон ва Иттиҳоди байналмилалӣ иттифоқи касабаи «Маориф ва илм», Ташкилоти байналмилалӣ меҳнат ва ғайра иштирок намуданд. Конфронсро раиси Федератсияи иттифокҳои касабаи мустақили Тоҷикистон Қодир Қосим ифтитоҳ намуда, мухтасаран дар хусуси нақши боризу муассири иттифокҳои касаба дар амалигардонии шарикӣ иҷтимоӣ сухан ронд.

Президенти Академияи илмҳои Тоҷикистон Фарҳод Раҳимӣ, Президенти КИКМ-БА-ЕТИСЕ Кристин Бловер ва муовини аввали вазири маориф

ва илми ҷумҳурӣ Раҳматулло Мирбобоев дар баромалҳои худ аз иқдому ибтиқори раҳбарияти Федератсияи иттифокҳои касаба ва Кумитаи иттифокҳои касабаи кормандони маориф ва илми кишвар дар қиблаи ташкилу баргузори як чунин ҳамоиши байналмилалӣ сухан дар миён андохта, ширкаткунандагони конфронсро табрику шодбош намуданд.

Сипас, раиси Кумитаи иттифоқи касабаи кормандони соҳаи маориф ва илми кишвар Рамазон Одиназода дар бораи фаъолияти иттифоқи касабаи кормандони маориф ва илм, аз ҷумла, қайд намуд, ки ҳамкорӣ бо созмонҳои байналмилалӣ ва иттифокҳои касабаи мамлакатҳои хориҷӣ, бо Кумитаи иттифоқи касабаи байналмилалӣ Аврупо, Ташкилоти байналмилалӣ меҳнат, Иттиҳодияи байналмилалӣ иттифоқи касабаи маорифи Россия (МОП) дар сатҳи баланд ба роҳ монда шудааст.

Директори КИКМБА-

ЕТИСЕ Сюзан Флокен атрофи фаъолияти Кумитаи иттифоқи касабаи маорифи Аврупо ва шарикӣ иҷтимоӣ ба тафсил сухан ронд. Муовини раиси Федератсияи иттифокҳои касабаи мустақили Тоҷикистон Файзизода Исмоил баромади худро ба мавзӯи «Амалигардӣ созишномаи генералии байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Федератсияи иттифокҳои касабаи мустақили Тоҷикистон ва Ассоциатсияи корфармоён» бахшид.

Доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, раиси кумитаи Маҷлиси намоёндогони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба тартиботи ҳуқуқӣ, мудоғиба ва амният Ҷӯраҳон Маҷидзода дар бораи иштироки ҷомеаи ҷаҳонӣ ва иттифокҳои касабаи ҷаҳонӣ танзимдорони муноқишаи байни тоҷикон гуфт, ки воқеаҳои фоҷиабори охири солҳои 90-ум ва оғози солҳои 92-юм, ки Тоҷикистонро ба гирдоби ҷангҳои бемаънию фалокатбор кашонид, қулли сохторҳои идоракундаи ҳукумат ва арқони қонунгузорию фалачу қорношоям намуд. Бахри ба эътидол овардани вазияти кишварҳои пешрафтаи олам, аз қабили Россия, Қазоқистон, Ўзбекистон, Қирғизистон, инчунин Покистон, Эрон, Арабистони Саудӣ ва Афғонистон мусоидат карданд, ки инро набояд ноҳида гирифт. Мавсуф, ҳамзамон дар хусуси фаъолияти Комиссияи оштии миллӣ ва рисолати таърихӣ он батафсил маълумот дода, қайд кард, ки баъди гузаронидани интиҳоботи президентӣ - 6 ноябри соли 1999 ва интиҳоботи парламенти - 20 феввали соли 2001 фаъолияти КОМ васеъ карда шуд. Дар ба даст овардани сулҳи сартосарӣ ва ваҳдати миллӣ дар Тоҷикистон хидмати созмонҳои байналмилалӣ, аз ҷумла, СММ ва ОБСЕ низ бузургу мондагон мебошад. Доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, вакили Маҷлиси намоёндогони Маҷлиси Олии ҷумҳурии

Тоҷикистон Имонкул Бӯриев дар мавзӯи «Иттифоқи касаба, баъзе масоили таърихи рушд ва фаъолияти он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» харф зада, марҳалаҳои таърихӣ пайдоиш ва таъсири иттифокҳои касаба дар Тоҷикистон таҳлил ва бозгӯӣ намуд. То соли 1930 теъдоди аъзои иттифоқи касаба дар ҷумҳурӣ 25000 нафарро ташкил мебуд. Дар давраи соҳибистиклолии кишвар дар асоси Конституцияи ҷумҳурӣ Қонун «Дар бораи ташкилотҳои иттифоқи касаба (соли 2011) қабул гардид, ки дар ҳамбастагӣ бо Кодекси меҳнат аз соли 1988 ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи шарикӣ иҷтимоӣ» фаъолияти иттифокҳои касаба дар Тоҷикистон ба танзим даровардааст.

Дар идомаи нишаст муовини раиси Иттифоқи касабаи маорифи Туркия Рамазон Сақирси, намоёндогони Ҷумҳу-

рии Қазоқистон Садирмек Одибек, Иттиҳоди байналмилалӣ иттифоқи касабаи «Маориф ва илм» ва Ташкилоти байналмилалӣ меҳнат суҳанронӣ карда, аз боби фаъолияти иттифоқи касабаи маорифи Туркия, Қазоқистон, ТБМ-ИПЕК дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳамкорӣ бо иттифокҳои касаба, фаъолияти Иттиҳоди байналмилалӣ иттифоқи касабаи «Маориф ва илм» ба ҳозирин маълумоти ҷолиб пешниҳод намуданд.

Рузи дуюм меҳмонон баъд аз ҳамоиш дар Донишгоҳи славянии Россияву Тоҷикистон ба тамошо саёҳати Қалъаи Ҳисор, «Осорхонаи миллӣ, Мактаби байналмилалӣ Президентӣ дар шаҳри Душанбе, Мактаби Президентӣ дар шаҳри Ҳисор ва табиати зебои тамошобоби ноҳияи Варзоб рафта, дар умум ба зодгоҳашон бо таассуроти неку хотирмон баргаштанд.

«Ҳомии омӯзгор»

КОНФРОНС ДАР ДДОТ

Дар толори асосии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ бо иштироки омӯзгорону донишҷӯён ва меҳмонон конфронси ҷумҳуриявӣ илмӣ-амалии «Нақши Ваҳдати миллӣ дар тарбияи таҳаммулпазирӣ ва андешаи миллии ҷавонон» баргузор гардид.

Конфронсро бо сухани ифтитоҳӣ ректори ДДОТ ба номи С.Айнӣ, академик Н.Салимӣ оғоз намуд. Сипас академики Академияи таҳсилоти Тоҷикистон М.Лутфуллоев дар мавзӯи «Нақши сулҳ ва Ваҳдати миллӣ дар низоми маориф», устодони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ Б.Маҷидова дар мавзӯи «Ваҳдати миллӣ ва ҳифзи арзишҳои миллӣ», З.Наимов дар мавзӯи «Нақши илми педагогика ва истифодаи арзишҳои миллӣ дар ташаккули маърифат ва шахсияти омӯзгор» ва Л.Иматова дар мавзӯи «Ваҳдати миллӣ-нерӯи тавоноии рушди маорифи кишвар»

баромад намуданд.

Сипас, конфронс кори худро дар ду бахш зери унвони «Масъалаи сулҳ ва ваҳдатгарой дар сиёсати давлатии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон» ва «Нақши Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар рушди маорифи замони Истиқлолият» идома дод.

Дар охир, мудири кафедраи педагогикаи умумӣ, дотсент Л.Иматова ба ҳозирин бораи иштироки фаъол изҳори миннатдорӣ намуда, қайд кард, ки Ваҳдати миллӣ ва Истиқлолияти давлатӣ барои мо неъматҳои муқаддастарин ва бузургтарин мебошанд, ки тамоми дастовардҳои аз он вобаста мебошанд.

Л.Иматова

—мудири кафедраи педагогикаи умумии ДДОТ ба номи С.Айнӣ, д.и.п., дотсент

ИТТИФОҚИ КАСАБА- РОҲНАМОИ ҶАВОНОН

Чанде пеш дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №52 ноҳияи Исмоили Сомонӣ мизи мудаввар бахшида ба Соли ҷавонон тахти унвони «Иттифоқи касаба- роҳнамои ҷавонон» баргузор гардид.

Нахуст раиси кумитаи иттифоқи касабаи маорифи ноҳия М. Аҳмадов баромад намуда, эълон гардидани соли 2017 - «Соли ҷавонон»-ро иқдомҳои наҷибӣ Сарвари давлат арзёбӣ намуд.

Қайд карда шуд, ки дар партави Соли ҷавонон кумитаи иттифоқи касабаи маорифи ноҳияи Исмоили Сомонӣ барои расидан ба ҳадафҳои ҳеш ва ҷалби омӯзгорони ҷавон ба иттифоқи касаба, ҳимояи ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои меҳнатӣ, касбӣ, зехнӣ ва иҷтимоиву иқтисодии онҳо, инчунин ба масъалаҳои шартномаи меҳнатӣ, вақти истироҳат, пардохти музди меҳнат, руҳсатҳои меҳнатии ҳарсола, хизматрасонии тиббӣ - маишӣ, ҳифзи меҳнат ва ҳавасмангардонии онҳо диққати махсус дода, рафти

амалишавии онро доимо назорат мебарад.

Дар идома, инчунин, зикр гардид, ки барои фаъолияти пурмаҳсул дар таълими тарбияи насли наврас, саҳми арзанда дар пешрафти соҳаи маориф муассисаи таълимии №52 дар озмуни шаҳрии «Мактаби сол-2015» ғолиб доништа шуда, коллективи меҳнатӣ бо ҳонаи сехучрағӣ кадрдонӣ гардиданд.

Дар охир, як қатор раисони ташкилотҳои ибтидоии иттифоқи касабаи муассисаҳои таълимӣ барои саҳми арзанда дар ҳимояи ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои кормандони соҳа, иштироки фаъолони дар қорҳои ҷамъиятӣ ва бахшида ба Соли ҷавонон бо Ифтихорномаи кумитаи иттифоқи касабаи маорифи шаҳри Душанбе сарфароз гардонид шуданд.

О.Турдиева-раиси кумитаи иттифоқи касабаи гимназияи № 53 ба номи М. Махмудоваи ноҳияи Исмоили Сомонӣ

НУРИ ВАҲДАТ РАСИД...

Санаи тақдирсози миллат дар ёду дилаҳои мардум менамояд ва он дар саҳифаи таърих бо хати заррин сабт меёбад. Чунин саҳифаи хотирмон барои миллати тоҷик рӯзи ба имзо расидани Созишномаи сулҳ ва ризоияти миллии мебошад. 27-уми июни соли 1997 дар пойтахти Федератсияи Россия-шаҳри Москва Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллии дар Тоҷикистон ба имзо расид. Баъди ба даст овардани ин неъмат ба бебаҳо, мо, тоҷикон чун бародарони як оила боз аз нав тифоку сарчамъ шуда, баҳри ободони кишвари навбунёд камари ҳиммат баем. Тоҷикистон аз рӯзи ба даст гирифтани парчами Ваҳдат ба пешравихо зиёд дар ҳама соҳа ноил гардид. Ба имзо расидани Созишномаи истиқрори сулҳ маҳз бо кӯшишу ғайрати сулҳҷӯёнаи Сарвари давлатамон Эмомалӣ Раҳмон буд, ки то ба имрӯз самараҳои зиёде ба бор овардааст.

Дар таърихи инсоният ҳамоно миллат бурд кардааст, ки тақдир бар вай шахсиятҳои бузург эҳдо намудааст, то чун халқашро дар атрофаш муттаҳид кунад ва дар сарзамини бо созандагӣ машғул бошад ва сарҳадашро аз ҳучуми душман эмин дорад. Саҳифаҳои рангин ва рӯзгори равшани миллати мо дар таърих бо номи шарофатмандии Исмоили Сомонӣ - шахси барҷастатарин аз сулолаи Сомониён тавҷаҳ аст. Ба майдони сиёсат зухур намудани чунин шахсияти бузург аз лутфу қаромати тақдир будааст. Суръат бахшидан ба созандагӣ дар ҳамаи соҳаҳои ҳаёти ҷамъиятӣ ва омода кардани роҳ ба оғуши тамаддун ва саодат қомилан марбут ба афроди ҷомеа аст. Ваҳдати миллии ба сифати шакли маҳсули раванди сиёсӣ эътибор дорад. Ҳосияти асосии он муваффақ гардидани субъектҳои мухталифи сиёсӣ ба мақсадҳо бо истифода аз ҳокимият ва ниҳодҳои он, ҳамчунин қоидаҳо ва метерҳои ҳуқуқ ба шумор меравад.

Ба Ватан баргардонидани гурезаҳо самти асосии ғайолияти ҳуқуқати навташқил бо роҳбарии раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон буд, ки дар Иҷлосияи 16-уми Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъкид дошт: «Баҳри истиқрори сулҳ дар Тоҷикистон ва бозгашти ҳамаи гурезаҳо тайёраи чони худро нисор кунам».

Баъди ин бо талошҳои зиёд ҳамаи он гурезагонро, ки аз Ватан фирор намуда буданд, боз ба диёри хеш бозгардонд. Сулҳу ваҳдат боис гашт, ки мардуми тоҷик дар тамоми соҳаҳо ба дастовардҳои назаррас ноил гардад. Ваҳдати миллии ба халқу мамлақати мо қувваи тавононе бахшида, барои пешрафти ҳаёти сиёсӣ ва иқтисодии иҷтимоии мамлақатамон ҳавои мусоиде фароҳам овард.

Имрӯз дар шароите, ки Ваҳдат ва Истиқлолияти Тоҷикистон сол то сол таҳким меёбанд, мо сарфи назар аз ҳамаи монеаҳои мушкилоти мавҷуда азми қавӣ дорем, ки бо бунёди иншооти гидроэнергетикӣ коммуникатсионӣ, рушди саноати миллии, пешбурди кишоварзӣ ва таракқи додани қоркарди саноати ашёи хом камари ҳиммат бандем. Зеро ба шарофати пойдоии Ваҳдати миллии кишвари мо ба маркази баргузори қорабинҳои мухталифи сатҳи байналмилалӣ таъдил ёфт ва ташаббусҳои наҷибу пешниҳодҳои мушаххаси кишвари мо боиси афзудани эътибори ҷаҳонии он гардиданд.

Бо мақсади таъмини ҳадафҳои стратегияи кишварамон, яъне ноилшавӣ ба истиқлолияти энергетикӣ дар баробари дигар тадбирҳои таъминкунандаи рушди соҳаи таъбиқи маҷмуи ислоҳоти иқтисодиву сохтории соҳаи пешбинӣ шудааст. Бояд қайд кард, ки ташқил ёфтани Донишқадаи энергетикӣ Тоҷикистон, ки мутахассисони маҳаллии соҳаи барқро тайёр мекунад, як падидаи неки даврони истиқлол ва Ваҳдати миллии мебошад.

Таҷрибаи сулҳи миёни тоҷикон яке аз бузургтарин

сабақҳои мактаби сиёсатмадорӣ ва давлатдорӣи Пешвои миллати тоҷикон Эмомалӣ Раҳмон аст, ки ҳам дар доҳили кишвар ва ҳам дар сатҳи ҷаҳонӣ мавриди таҳқиқу омӯзиш қарор гирифт. Ин таҷрибаи таърихӣ ба Ватан ва ба макони зист баргардонидани қариб як миллион гуреза ва ташқили ҳамгироии иҷтимоии онҳо аз тарафи ташкилоту созмонҳои бонуфуз, аз ҷумла Созмони Миллалӣ Муттаҳид, Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо ҳамчун модели ноҳии сулҳофаринӣ эътироф гардид.

Пешвои миллати мо чони ҷавонашро ба гарав монду ба мақсад расид: сулҳ овард ба кишвар ва ҳар хонавода. Ва ин сулҳ муваққатӣ набуд балки устувору пойбарҷо ва барои ҳамеша.

Пешвои миллат Президенти мамлақатамон Эмомалӣ Раҳмон Ваҳдати миллиро арзиши баландэътибор менамояд ва халқро ба таҳким бахшидану хифзи он даъват менамояд: «Мо бояд шукр гӯем, ки ба чунин рӯзгори оромӣ осуда расидаем ва сулҳу суботу Ваҳдати миллиро ҳамчун дастоварди азизтарини халқамон ба монанди гавҳараки ҷашм бояд эҳтиёт кунем».

Баҳои баланди Сарвари давлат ба Ваҳдати миллии боиси боз ҳам мустаҳкам гардидани Ваҳдати миллии, баҳусус, Ваҳдати халқ ва давлат гардид. Ин аст, ки Ваҳдати миллии чун яке аз падидаҳои сиёсати давлатӣ, на танҳо ягонагӣ бародари халқҳои кишвари моро мустаҳкам менамояд, балки ҳамчун ғояи ҳаётигӯш боиси рушду таракқиёти минбаъдаи Тоҷикистони азиз хоҳад шуд.

Чанде пеш дар мамлақат 20-солагии Ваҳдати миллии бо шуқуҳу шаҳомати хоса ҷашн гирифта шуд. Воқеан ҳам, аҳамияти Ваҳдати миллиро ҳар як нафар ба тарзу шеваи хеш ва дарку фаҳмиши худ дарк мекунад. Баъди бастанӣ Созишномаи истиқрори сулҳ Тоҷикистон тавонист дар қатори дигар давлатҳои мутараққӣ дар тамоми соҳаҳои ҳаёт ба қомеъҳои беназир ноил гардад. Итминон дорем, ки Ваҳдати миллии як рӯкни созанда ва ҷудонапазирӣ ҷомеа маҳсуб ёфта, дар роҳи сулҳу субот, ҳамдиливу ошноӣ, иттиҳоду пайваस्ताгии халқу миллатҳои кишвар ва амалӣ гардонидани ғояҳои бунёдқоронаву созандаи Сарвари давлат ва Ҳукумати ҷумҳурӣ нақши муассире дорад.

Х.ЯТИМОВ
-раиси Иттифоқи касбаи ДЭТ,
Б. АБДУАЛИЕВ-омӯзгор

Баъди соҳибистиклол гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон дар кишварамон ҳодисаҳои нангин рӯй доданд. Гурӯҳбозӣ ва майдоннишинӣ оқибат ба ҷанги шаҳрвандӣ оварда расонид. Дар фазаи нооромӣ ва ҷангҳои мусаллаҳона зиндагии ошоштаи мардум халалдор гардид, ба соҳаҳои гуногуни ҳоҷагии халқи ҷумҳурӣ зарари қалон расонида шуд. Дар фазаи нооромӣ даҳҳо ҳазор нафар ҳамватанони мо дар натиҷаи задхурдҳои мусаллаҳона ҳалок гардиданд. Мардуми ошошта хонаву манзили худро тарк намуда, дар кишварҳои ҳамсоя гуреза шуданд.

Хушбахтона, дар ҳамоно ваъзияти босо сангин дар Иҷлосияи XVI-уми Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шаҳри Хучанд моҳи ноябри соли 1992 Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон Раиси

ВАҲДАТИ МИЛЛӢ – БУЗУРГТАРИН ДАСТОВАРД

Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиҳоб гардид.

Таърих гувоҳ аст, ки маҳз бо талошҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мусолиҳаи миллии ва гуфтушунидҳо шурӯъ шуд. Чандин даври музокирот ва гуфтушунид байни намояндагони давлат ва муҳолифини тоҷик, ки дар шаҳрҳои Техрон, Ашқобод, Алмаато ва ғайра баргузор шуданд, дар охир 27-уми июни соли 1997 дар шаҳри Москва Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллии имзо гардид.

Ваҳдат – бехтарин неъмат, ҳаёти инсон, орзуву армон, таҳкими давлат, наҷоти миллат, рушди тоҷикон, ҳастии инсон дар ҳар даври замон аст. Имрӯз иттифоқ ва ҳамдили халқи тоҷик мавриди омӯзиши Созмони Миллалӣ Муттаҳид ва бисёр ташкилотҳои олам гардидааст.

Давлати соҳибистиклоли мо бо шарофати Ваҳдати миллии барои расидан ба ҳадафҳои стратегияи давлат, истиқлолияти энергетикӣ, раҳой ёфтан аз бумбасти коммуникатсионӣ ва таъмини истиқлолияти озуқаворӣ зина ба зина рӯ ба таракқи намуда истодааст. Мо бо боварӣ гуфта метавонем, ки бо кӯшишҳои Ҳукумати ҷумҳурӣ ва дастгирии мардуми меҳнатдӯсти кишварамон тамоми мушкилоти иқтисодии иҷтимоии баргарафта шуда, зиндагии босоадаги халқи азизамон таъмин гардид.

Талошҳои Роҳбари давлатамон низ дар роҳи расидан ба Сулҳ ва Ваҳдати миллии шоистаи таҳсину кадрдонист. Маҳз сиёсати оқилона, дурандешӣ, қатъият, садоқат ва сулҳохии Президенти кишварамон боис шуд, ки алангаи ҷанги шаҳрвандӣ хомуш гардида, суботу амният ва сулҳу ҳамдигарфаҳмӣ таъмин шаванд.

Ваҳдати миллии дар Тоҷикистон на танҳо ҳамчун натиҷаи истиқлолияти давлатӣ, балки мисли ғояи умумии миллии дар қатори мафҳумҳои озоодӣ, истиқлолият ва сулҳу субот пазируфта шудааст. Аз ин ҷост, ки ҳамасола 27-уми июн ҳамчун рӯзи Ваҳдати миллии, ҳамдигарфаҳмӣ ва яқдили мардуми тоҷик ҷашн гирифта мешавад.

Имрӯз дар фазаи Ваҳдати миллии барои пешрафту таракқиёти соҳаҳои гуногуни ҳоҷагии халқ шароити мусоид фароҳам аст. Давлату Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои баланд бардоштани дараҷаи иқтисодии кишварамон ва бо ин роҳ бехтар намудани ваъзи иҷтимоии аҳолии мамлақат қораҳои зарурӣ меандешад.

Имрӯз таҳким бахшидан ба Ваҳдати миллии рисолати шаҳрвандӣ ва қарзи фарзандии ҳар тоҷик ва тоҷикистонӣ аст.

З.САФОЕВА-муаллимаи калони кафедраи «Менеҷменти истехсолӣ»-и Донишгоҳи техникӣ Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ

ҶАВОНИ ҶОВИДОНИ НЕСТ

Мавзӯи тарбияи ҷавонон дар ҳама давру замон эътибори зиёд дошт ва хоҳад дошт. Солҳои охир ин масъала аҳамияти бештар касб кардааст. Мо ҳамарӯза шохиди ҳолим, ки дар ин ё он кишвар ҳодисаҳои нангин ба ҷашм меҳӯрад. Аксар вақт барои қорҳои ношоиста ва амалҳои зишт ҷавонро чалб менамоянд. Чаро? Зеро ҷавонон нируманданд, дасту бозувони бақувват доранд.

Аз рӯи маълумотҳои маҷмуоти хифзи ҳуқуқи кишвар тавассути васоити ахбори оммаи пешкаш менамоянд, дар ин муноқишаҳо ҷавонони тоҷик ҳам ҳастанд. Шумораи онҳо ангуштшумор аст. Шояд ба ин шумораи ночиз қасе эътибор надиҳад. Аммо ноҳида гирифтани бетафовут будан, қамолҳои инсонӣ нест.

Ҷанги шаҳрвандӣ садҳо ҷавонони ғайр ва ояндасози моро ба коми худ бурд. Ноқомҳои ин ҷанги бемаънӣ, ки ҳадафи аслиаш паст задани эътибор ва шарафи миллати тоҷик буд, ҳанӯз ҳам мардуми моро азият медиҳад. Ҳоло оби дидаи модарони фарзандгумкардаи мо хушк нашудааст, ба болои ин ҳодисаҳои

дигари нангин, қочқонҷӣ, мочароҷӯӣ, террористии ҷудонадошӣ пайдо шуд. Боз манфиатҷӯён аз сустироагии баъзе ҷавонон истифода менамоянд. Кӣ ба гардиши ғайриқонунии маводи муҳадир даст мезананд? Боз ҳамоно ҷавоне, ки тарбияи ҳуб нағрифтасту эҳтироми падару модар ва миллату меҳани худро намендонад.

Солҳои охир шомил шудани ҷавонони тоҷик ба гурӯҳҳои ифротгаро ва ҳаракатҳои мамнуъшуда низ ба назар мерасад. Онҳо дар сафҳои ҷангҷӯёни ба ном давлати исломӣ дар Сурия ва Ироқ мечанганд. Нафарони зиёди онҳо аллакай дар ҳоқи сарзамини бегона қушта шуданд. Барои чӣ ва барои кӣ? Волидон ва назикони онҳо дар Ватан ашқи ҳастрат мерезанд. Аммо акнун аз ин ашқрезӣ чӣ суд. Илоҷи воқеаи пеш аз вуқуъ гуфтаанд. Дар дунё кам қавму миллатеро номбар кардан мумкин аст, ки ба мисли миллати тоҷик таърих ва фарҳанги бою арзишманд дошта бошад. Осори бузург-

ғони моро халқҳои дигар ҳамчун панди зиндагӣ истифода мекунанд, афсус баъзе ҷавонони мо онро дарк намекунд ва ё ба қадраш намерасанд. Саъдии бузург фармудааст:

Эй дода ба бод умр аз нодонӣ,
Ту қиммати умри хеш қай медонӣ.
Фардо, ки ба зери хок танҳо монӣ,
Гӯӣ ки қунам тавба, вале натвонӣ.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аз рӯзи аввали сари қудрат омадан сиёсати ҷавонро афзалиятдошта маънидод намуданд. Дар Паёми навбатии худ ба Маҷлиси Олӣ соли 2017-ро Соли ҷавонон эълон намудан ҳам аз эътимоди Сарвари давлат ба ин қишри аҳоли дарак медиҳад. Дар Паём, аз ҷумла, таъкид шудааст: «Ҷавонон бояд аз ҳамаи кишварҳои ҷомеаи бештар фаёл бошанд, ташаббусҳои созандаи пешниҳод намоянд, рамзҳои давлатӣ, муқаддасоти миллии ва дастовардҳои истиқлолиятро

хифз кунанд, дар ҳаёти сиёсӣ иҷтимоии Тоҷикистони азиз бо дасту дили гарм ва нерӯи бунёдқорона ширкат варзанд, амният ва давлати ва шарафу номуси ватандориро ҳимоя карда, худро аз ҳама хавфу хатарҳои номатлуби ҷаҳонӣ муосир эмин нигоҳ доранд ва парчамбардори ин сарзамин, марзу бум ва кишвари муқаддасамон бошанд».

Ба ҳайси як нафар қорманди хифзи ҳуқуқ ва тартибот, як нафар шаҳрванди Тоҷикистон ва як нафар модар ме-гӯям, ки Суло ба мо чунин сарзамини бихиштосора насиб додааст. Барои зиндагии шоиста бароямон тамоми шароит муҳаёст. Фақат, бояд аз рӯи вичдон хонему барои ояндаи ин сарзамин меҳнат бикунем.

Дар марҳилаи ҷаҳони тезтағйирёбанда, Ватан аз мо, намояндагони ин миллати қўханбунёд, хушёрӣ ва зиракиро такозо менамояд. Ҷавонӣ ҳам давраи муҳимми ҳаёт аст ва ҷовидонӣ нест.

Гулсара АБДУСАМАДОВА- натариу-си давлатии идораи нотариалии давлатии ноҳияи Сомони ш. Душанбе

ИСТИРОҲАТ ИДОМА ДОРАД

16 июли соли равон маросими ифтитоҳи басте сеюми истироҳатгоҳи «Чайка» баргузор гашт. Дар он намояндаи Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳматулло Файзизода, муовини раиси Кумитаи иттифоқи касбаи кормандони соҳаи маориф ва илм Мухаммад Курбоннов иштирок карданд.

Р.Файзизода зимни суханронӣ аз ғамхориву дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба таҳсил ва истироҳати хонандагон ёдо-

вар шуда, ба онҳо истироҳати хуб ва ба таҳсили минбаъдашон комёбихо бештар таманно кард.

Сипас, аз қониби истироҳаткунандагон барномаи рангини фарҳангӣ пешниҳод гардид.

Бояд гуфт, ки дар басте сеюми истироҳатгоҳи мазкур 325 наврас аз тамоми шаҳру навоҳии ҷумҳурӣ ба фароғат ҷалб гардиданд.

257 ОМУЗГОР ФАРОҒАТ КАРДАНД

Фаёлияти кумитаи иттифоқи касбаи раёсати маорифи ноҳияи Рӯдакӣ сол то сол бехтар гардида, бо ташаббус ва иқдоми роҳбарияти он омӯзгорону устодони муассисаҳои таълимии ноҳия бехтару хубтар ба истироҳату фароғат ва табобат хангоми ба мураҳхасӣ баромадан фаро гирифта мешаванд.

Агар соли 2015 107 омӯзгорро барои истироҳату табобат ба табобатгоҳҳои ҷумҳурӣ фиристода бошем, пас дар соли 2016 ин рақам 257 нафарро ташкил дод, гуфт зимни суханронӣ раиси кумитаи иттифоқи касбаи ноҳия Асрор Курбоннов.

Ба таъкиди сарвари кумита, соли гузашта 52 омӯзгор бо замини наздиҳавлиги таъмин карда шуданд, ки аз онҳо 11 нафарашон омӯзгорони ҷавон махсус меёбанд. Ҳамчунин, 22 нафар омӯзгори ҷавон бо хобгоҳ таъмин карда шуданд. Инчунин, соли гузашта 11 омӯзгор бо пешниҳоди кумита бо нишони «Аълоҷии маориф ва илми Тоҷикистон» сарфароз гардонда шуданд. Ҳамасола дар таътили тобистона барои фароғати хонандагони муассисаҳои таълимӣ дар истироҳатгоҳҳо аз ҳисоби маблағҳои кумита 100 ҳазор сомонӣ ҷудо карда мешавад.

ИСТИРОҲАТИ БОФАРОҒАТ

Кумитаи иттифоқи касбаи кормандони маорифи шаҳри Сарбанд дар ҳамкорӣ бо баҳши маорифи шаҳр дар назди муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии №№ 1, 2, 4, 5, 9, 14 дар ду баст бо фароғири 1100 нафар истироҳаткунанда майдончаҳои истироҳатӣ ташкил намуд. Маблағи умумии ҷудошуда 50800 сомонӣ мебошад. Инчунин, дар назди муассисаҳои таҳсилоти томактабии №№ 1, 2, 3 майдончаҳо бо фароғири 540 нафар дар се баст ба фаёлият оғоз намуданд.

Мувофиқи нақшаи теъдоди фароғири

кӯдакон ва наврасон ба истироҳати тобистона дар басте сеюм дар назди 15 муассисаи таълимии дигар майдончаҳои фароғатӣ бо теъдоди 995 нафар истироҳаткунанда ба фаёлият оғоз менамоянд. Дар асоси нақшаи тартибдошудаи кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми вилояти Хатлон ба истироҳатгоҳи берунашаҳрии «Чайка» бошад, 10 нафар хонандаи муассисаҳои таълимии шаҳр фиристода мешаванд.

С.Абдуллоев—раиси Кумитаи иттифоқи касбаи кормандони маорифи шаҳри Сарбанд

ИСТИРОҲАТИ БОФАРОҒАТ БАРОИ КӮДАКОН

Ҳамасола баъди ба анҷом расидани соли хониш дар асоси нақшаи кумитаи иттифоқи касбаи кормандони маориф ва илми ВМКБ ва раёсати маорифи вилоят истироҳати тобистонаи кӯдакону наврасон ташкил карда мешавад.

Дар соли равон барои истироҳатгоҳҳои берунашаҳрии «Сағирдашт»-и ноҳияи Дарвоз аз ҳисоби МИМХД-и вилоят дар ҳаҷми 19000 сомонӣ, «Зинг»-и ноҳияи Ванҷ дар ҳаҷми 65000 сомонӣ, «Насими Ғунд»-и ноҳияи Шуғнон дар ҳаҷми 40 000 сомонӣ ва аз тарафи шӯрои иттифокҳои касбаи вилоят 20 000 сомонӣ маблағ ҷудо гардид. Кумитаи иттифоқи касбаи кормандони маориф ва илми ВМКБ низ дар навбати худ дар алоҳидаги барои 90 нафар кӯдакони шаҳру ноҳияҳои вилоят маблағи муайян дар ҳаҷми 40 000 сомонӣ ҷудо намуд.

Маросими кушодашавии истироҳатгоҳҳо бо шукӯху шахомат аз 16-уми июли соли равон оғоз гардид, ки дар ҳама онҳо барои гузаронидани чорабиниҳо нақшаҳо

тарҳезӣ шуда, аз рӯи он шабҳои саволу ҷавоб, маҳфилҳои шеърхонӣ, навиштани иншоӣ бехтарин ва ғайраҳо гузаронида мешаванд. Инчунин, ҳамарӯза чорабиниҳои варзишию фарҳангӣ доир гардида, ғолибони озмон бо ифтихорнома ва тӯхфаҳо хавасманд карда шуда, омӯзиши забонҳои англисӣ, русӣ ва асосҳои техникаи компютерӣ аз ҳисоби омӯзгорони ботаҷриба ташкил карда шудааст.

Бояд гуфт, ки дар асоси нақшаи истироҳати тобистонаи кӯдакону наврасон дар соли 2017 дар истироҳатгоҳҳои берунашаҳрӣ 1500 нафар кӯдак бояд фаро гирифта шаванд. Ба истироҳати тобистонаи кӯдакону наврасон, асосан кӯдакони یتиму бепарастор, маъҷубон, фарзандони кормандони соҳаи маориф, кӯдакони аз оилаҳои камбизоат фаро гирифта шуданд.

Г.Ғуломиддинова-сармутахассиси кумитаи иттифоқи касбаи кормандони маориф ва илми ВМКБ

ВАХШ: 3411 ХОНАНДА БА ИСТИРОҲАТ ФАРО ГИРИФТА МЕШАВАД

Масъалаи ташкил ва гузаронидани истироҳати тобистонаи мактабчагон яке аз қисмҳои таркибии кори таълиму тарбия ба шумор меравад.

Дар ноҳияи Вахш дар масъалаи гузаронидани лагерҳои истироҳатӣ, фароғатӣ ва варзишӣ диққати ҷиддӣ дода мешавад.

Дар 31 муассисаи таълимии миёнаи умумӣ ва 8 муассисаи таълимии томактабӣ лагерҳои истироҳати наздимактабӣ ва таълимӣ-фароғатӣ амал менамояд. Аз ҷумла, дар лагерҳои наздимактабӣ 1060 нафар хонандаи синфҳои 5-9 дар ду баст ба истироҳат фаро гирифта

шудаанд.

Ташкил ва гузаронидани лагерҳои фароғатӣ - таълимӣ бо фароғири 490 нафар хонанда дар назди 31 муассисаи таълимии ноҳия дар назар дошта шудааст.

Ҳар рӯз хонандагон дар лагерҳои фароғатӣ - таълимӣ мувофиқ речаи рӯз хӯрок хӯрда, истироҳату фароғат мекунад ва машғулиятҳои таълимӣ мегузаронанд.

Мувофиқи нақшаи қорӣи шӯъбаи маорифи ноҳия соли равон дар мавсими таътил дар 3 баст 3411 нафар хонанда ба истироҳати тобистона фаро гирифта мешавад.

ҲОМИИ
ОМУЗТОР

Муассиса:
Кумитаи иттифоқи касбаи
кормандони маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

e-mail: kasaba_tj@mail.ru

САРМУҲАРРИР
Э. ХУШВАХТОВ

Телефонҳо:

221-11-80
227-85-01
223-17-48
221-13-21
221-16-74

Ҳайати таҳририя:

Шарифзода Исмоил Зариф,
Р. Одиназода, М.С. Курбоннов,
М. С. Миратовов,
С. Б. Шогузанфаров,
Ҷ. С. Раҳматов,
О. П. Усмонова, Т.Р. Раҷабов

Мухбирони минтақавӣ:
Ҷ. Ҳамидов, И. Мақсудов.

Моҳнома 31 октябри соли 2012 тахти рақами 0032/ рз дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав сабти ном шудааст.

Моҳнома ба хотири гуногундешӣ мақолаҳои низ ҷоп мекунад, ки метавонад бо муаллифони ҳамақанда набошад ва масъулиятро ба дӯш нагирад.

Дар ҶДММ «Мега-принт» (кӯчаи Борбад 36) ба ҷоп расидааст.
Адади нашр: 4800

Нишони моҳнома: шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 20, Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Индекс: 734012

Суратҳисоби бонки мо:

Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
РМА (ИНН) 01 000 37 95
20 20 29 72 61 690 1000 227
35 01 01 369
20 40 29 72 41 36 91
ҶСК Ориёнбанк, шаҳри Душанбе